

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w Jarosławiu

Data przeprowadzenia wizytacji: **14-15 marca 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	16
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	30
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	38
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	41
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	46
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	49
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	51
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	53
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	55
5. Załączniki:	59
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	59

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Igor Borkowski, członek PKA

członkowie:

1. dr Małgorzata Krzemińska-Adamek, ekspert PKA
2. dr Dorota Gutfeld, ekspert PKA
3. Beata Opala, członek PKA ds. pracodawców
4. Michał Gerus, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Michał Goszczyński, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia prowadzonym przez Państwową Wyższą Szkołę Techniczno-Ekonomiczną w Jarosławiu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2022/2023. Kierunek filologia jest oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną po raz trzeci. Ocena ta była poprzedzona oceną programową w 2020 roku i skutkowała wydaniem oceny pozytywnej na okres dwóch lat.

Postępowanie oceniające odbyło się zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Przed rozpoczęciem stacjonarnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem kluczowych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni. Wizytację poprzedzono spotkaniami wewnętrznymi zespołu oceniającego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkań omawiano kryteria oceny oraz formułowano pytania dotyczące poszczególnych standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku filologia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z osobami

odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia. W tygodniu poprzedzającym wizytację przeprowadzono hospitację online zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku, a w trakcie wizytacji przeprowadzono hospitację stacjonarnie. Dokonano również przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, praktyk zawodowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągnięcia efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia oceny kryteriów w powierzonym zakresie oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	językoznawstwo (70%) literaturoznawstwo (30%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	720 ¹ godzin / 29 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Filologia angielska	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne

¹ Zgodnie z dokumentacją Uczelni.

Liczba studentów kierunku	71	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2670 ²	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	104	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	120	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	55	-

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium niespełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium niespełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium niespełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz	Kryterium spełnione

² Zgodnie z dokumentacją Uczelni.

jej wpływ na rozwój kierunku	
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium niespełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia dla ocenianego kierunku zorientowana jest na praktyczne przygotowanie zawodowe studentów, w którym kładzie się nacisk na rozwój umiejętności językowych (w tym umiejętności tworzenia tekstów użytkowych i tłumaczenia) oraz na rozwój innych kompetencji, w tym interkulturowych. Kształcenie zawodowe na kierunku filologia, według programu studiów realizowanego od roku akademickiego 2022/2023, zawiera jedną grupę zajęć specjalistycznych. Głównym celem kształcenia jest przygotowanie studentów do funkcjonowania w środowisku biznesowym. Absolwenci kierunku mogą podjąć pracę w charakterze konsultanta językowego (nazywanego również w programie studiów specjalistą językowym oraz pośrednikiem językowym). Należy zwrócić uwagę na fakt, iż zawód konsultanta językowego nie został w sposób spójny i jednoznaczny zdefiniowany w koncepcji kształcenia. W założeniu Uczelni, konsultant/specjalista językowy jest pracownikiem biurowym sprawnie władającym językiem angielskim oraz mającym wysokie kompetencje kulturowe i komunikacyjne, wykonującym zadania powiązane z wykorzystywaniem języka angielskiego w prowadzeniu korespondencji biurowej, obsługą administracyjną i obsługą klientów. Oprócz tego, jak podkreśla się w programie studiów, absolwent kierunku powinien posiadać umiejętności związane z tłumaczeniem różnych typów tekstów oraz znać zasady przekładoznawstwa. Powinien posiadać znajomość terminologii z zakresu języka biznesu (w tym języka spotkań i negocjacji), a także języka specjalistycznego w celu wykorzystania tej wiedzy w określonych typach tłumaczeń. Nastawienie na rozwój umiejętności dotyczących przekładu jest także wyraźnie zaakcentowane na poziomie efektów uczenia się sformułowanych dla zajęć (o czym poniżej). W związku z powyższym rodzi się pytanie, czy zawód konsultanta językowego nie jest de facto równoznaczny z zawodem tłumacza. Ponadto, w raporcie samooceny podano, że absolwenci kierunku będą gotowi do podjęcia pracy w charakterze publicysty, literata, dziennikarza radiowo-telewizyjnego, menedżera, polityka lub innego pracownika szeroko rozumianej branży IT, mimo, że

program studiów nie wyposaża studentów w związane z tymi profesjami elementy wiedzy i umiejętności.

Mimo sformułowania koncepcji i celów kształcenia w sposób niejednoznaczny, są one zgodne z misją i strategią PWSTE w Jarosławiu, zakładającą kształcenie młodzieży dla potrzeb głównie lokalnego i regionalnego, ale również krajowego rynku pracy. Kształcenie na kierunku zakłada rozwijanie umiejętności i przekazywanie wiedzy dostosowanych do aktualnych potrzeb i warunków rynku pracy. Studenci przygotowani są do wejścia na rynek pracy przede wszystkim poprzez biegłe opanowanie języka angielskiego i kompetencji powiązanych z funkcjonowaniem w biznesowym środowisku wielokulturowym. Koncepcja kształcenia powiązana jest więc w sposób widoczny z potrzebami wynikającymi ze wzrostu umiędzynarodowienia działalności przedsiębiorstw w województwie podkarpackim. Ponadto, koncepcja kształcenia na kierunku filologia, który jest dedykowany przede wszystkim studentom zamieszkującym ten region, wpisuje się w założenia Uczelni dotyczące wyrównywania szans edukacyjnych młodych osób na Podkarpaciu.

Koncepcja i cele kształcenia mieszają się w dyscyplinach naukowych, do których przyporządkowano kierunek: językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej (70%) oraz literaturoznawstwa (30%). Dyscypliny te stanowią podstawy teoretyczne filologii, w związku z czym przyporządkowanie to nie budzi zastrzeżeń. Jednak, jeśli chodzi o proporcje tego przyporządkowania, założona przez Uczelnię wiodąca rola językoznawstwa w kształceniu na kierunku wynika z błędnego identyfikowania podbudowanej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie naukowej językoznawstwo z operacyjną wiedzą językową, dotyczącą systemu języka oraz reguł poprawnego posługiwania się nim. Wiedza oraz umiejętności językowe w równym stopniu wspierają osiągnięcie efektów uczenia się w obu dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek i nie są powiązane tylko i wyłącznie z językoznawstwem. Ponadto, w programie studiów założono, że „absolwent kierunku filologia posiada zaawansowaną wiedzę w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz historii i kultury krajów anglojęzycznych”. Koncepcja kształcenia wyraźnie akcentuje zatem rolę wiedzy z zakresu kultury oraz kompetencji kulturowych w przygotowaniu studentów do wejścia na rynek pracy. Wielokrotne przywoływanie w koncepcji kształcenia kompetencji kulturowych (a przynajmniej stawianie ich na równi z wiedzą i umiejętnościami z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa) nie jest jednak odzwierciedlone w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych. Powyższe nieprawidłowości dotyczące proporcji przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych są uwidocznione również w doborze treści programowych (o czym szerzej w opisie Kryterium 2).

Koncepcja kształcenia odnosi się w sposób wyraźny do takich kompetencji kluczowych jak umiejętność komunikowania się w języku obcym, inicjatywność i przedsiębiorczość czy świadomość i ekspresja kulturalna. Nie w pełni uwzględnia ona jednak postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, ponieważ nie przewiduje przygotowania studentów do wykorzystywania w działaniach zawodowych, w szczególności tych powiązanych z tłumaczeniem, technologii informacyjno-komunikacyjnych, tj. narzędzi wspomagających pracę tłumacza (CAT).

Koncepcja i cele kształcenia, poprzez wyraźne nastawienie na rozwijanie umiejętności językowych dla potrzeb środowiska biznesowego (w tym przede wszystkim wyposażanie studentów w kompetencje tłumaczeniowe powiązane z pracą konsultanta językowego) są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Koncepcja i cele kształcenia, według informacji podanych przez Uczelnię zostały określone we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, wśród których znaleźli się zarówno nauczyciele akademicki jak i studenci, jednak nie podano szczegółowych przykładów sugestii w tym zakresie, które miałyby wpływ na ustalenie koncepcji kształcenia. Wybrane sugestie interesariuszy zostały wprowadzone do programu studiów. Przykładowo, na podstawie sugestii interesariuszy zewnętrznych wprowadzono do programu studiów lektorat z języka niemieckiego. Z inicjatywy nauczycieli akademickich dokonano przesunięcia wybranych treści kształcenia między kursami oraz zmieniono ich umiejscowienie w planie studiów (treści zajęć *język angielski z komputerem*, który realizowany był w pierwszym semestrze studiów zostały przeniesione do zajęć *warsztat przygotowujący do egzaminu dyplomowego*, realizowanych w 5 i 6 semestrze). Z kolei na wniosek studentów oraz przedstawicieli rady programowej kierunku zmieniono formułę dyplomowania z przygotowania pracy dyplomowej na egzamin dyplomowy. Należy jednak stwierdzić, że zmiany te wprowadzane są w sposób dość chaotyczny i z dużą częstotliwością, z pominięciem obserwacji i analizy skutków zmian w dłuższej perspektywie (tj. całego cyklu kształcenia), co prowadzi do sytuacji, w której brakuje możliwości dokonania głębszej refleksji nad skutecznością programu studiów. Rekomenduje się zatem dokonanie pogłębionych konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi, mających na celu dokonanie prawdziwie przemyślanych zmian w koncepcji kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia nie uwzględniają wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, choć, jak podkreślono w raporcie samooceny, Uczelnia jest przygotowana formalno-prawnie do prowadzenia zajęć w tym trybie i może on zostać wprowadzony do programu od nowego cyklu kształcenia.

Efekty uczenia się sformułowane dla kierunku nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia, ponieważ nie odnoszą się w sposób jednoznaczny do zawodu konsultanta/specjalisty językowego, do wykonywania którego mają przygotowywać studia na kierunku filologia. W ogólnych efektach uczenia się użyto ogólnikowego sformułowania „działalność zawodowa filologa”, mającego zdecydowanie szersze znaczenie i mogącego w związku z tym wskazywać na inne obszary zawodowe, do których kierunek nie przygotowuje. Problem niewłaściwego odniesienia się do obszarów zawodowych jest również widoczny w efektach sformułowanych dla poszczególnych zajęć, gdzie częste są odwołania do działalności biznesowej, zawodu tłumacza (co w rozumieniu Uczelni nie jest tożsame z zawodem konsultanta językowego) oraz nauczyciela (do którego to zawodu najnowszy program nie przygotowuje). Jedynie w niewielkiej liczbie efektów sformułowanych dla zajęć przywołuje się natomiast zawód konsultanta/specjalisty językowego. Przykładem efektów dla zajęć, w których odwołano się do niewłaściwych obszarów działalności zawodowej są: (student potrafi) „analizować teksty pisane/wypowiedzi ustne o różnym stopniu formalności, pochodzące z różnych dziedzin, zwłaszcza dotyczące działalności biznesowej i/lub edukacyjnej”, „z wykorzystaniem odpowiednich technik zinterpretować teksty pisane/wypowiedzi ustne dotyczące działalności biznesowej i/lub edukacyjnej” (efekty dla zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego*), (student jest gotów do) „zastosowania informacji o Wielkiej Brytanii w swojej praktyce pedagogicznej” (efekt dla zajęć *społeczeństwo Wielkiej Brytanii*), „potrafi wybrać i zastosować odpowiednią terminologię medialną z użyciem źródeł tradycyjnych i elektronicznych oraz rejestr języka na potrzeby zadań tłumaczeniowych”, „potrafi samodzielnie dokonać przekładu tekstu medialnego” (efekty dla zajęć *popkultura w prasie anglojęzycznej*).

Efekty kierunkowe odwołują się w sposób eksplicytny do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek, choć niepotrzebnie podjęto próbę przypisania wszystkich efektów kierunkowych do jednej (lub obu) dyscyplin z przyporządkowania przy użyciu symboli 'j' oraz 'l' w nawiasach pod symbolem efektu. Doprowadziło to do nielogicznego połączenia wielu efektów z językoznawstwem lub literaturoznawstwem. Przykładowo, nie jest jasne, dlaczego takie efekty, jak K_K01: „wykazuje się krytycznym myśleniem w ocenie własnej wiedzy i odbieranych treści, jak też kreatywnością, tolerancją i otwartością na odmienność kulturową” czy K_K05: „wykazuje postawę etyczną właściwą wykonywanej pracy” mają odnosić się jedynie do językoznawstwa, a efekt K_K04: „wykazuje się myśleniem i działaniem w sposób przedsiębiorczy” ma zostać powiązany jedynie z literaturoznawstwem.

Ponadto, efekty uczenia się dla kierunku nie uwypuklają wiodącej roli językoznawstwa, co wynika przede wszystkim ze wspomnianego wyżej problemu dotyczącego utożsamiania operacyjnej wiedzy językowej z wiedzą językoznawczą. Wyłączenie efektów powiązanych z kompetencją językową z puli efektów powiązanych z dyscypliną językoznawstwo skutkuje w miarę symetrycznym powiązaniem efektów uczenia się z obiema dyscyplinami stanowiącymi, w założeniu Uczelni, podstawy teoretyczne kierunku. Powyższy problem jest również odzwierciedlony w proporcjach treści programowych powiązanych z obiema dyscyplinami, o czym więcej w opisie Kryterium 2.

Mimo powyższych uchybień, efekty kierunkowe są zgodne z profilem praktycznym, ponieważ akcentują zastosowanie wiedzy z zakresu dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo w działalności zawodowej właściwej dla kierunku, a także odnoszą się do praktycznych umiejętności zawodowych.

Efekty uczenia się w większości uwzględniają charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji, ponieważ zakłada się w nich, że studenci kierunku nabędą w zaawansowanym stopniu wiedzę z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, oraz umiejętności praktycznego zastosowania tej wiedzy. Zdarzają się jednak nieliczne efekty nieprawidłowo powiązane z charakterystyką o kodzie WG (wiedza: głębia i zakres), w których założono, że studenci zdobędą wiedzę zaawansowaną w zakresie innych dyscyplin niż językoznawstwo i literaturoznawstwo. Przykładowo, efekt K_W04: „posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej, w tym w aspekcie międzykulturowym oraz komunikacji społecznej związanej z działalnością zawodową filologa” jest powiązany z dyscypliną nauki o komunikacji społecznej i mediach, nie leżącą u podstaw teoretycznych kierunku, a stanowiąca jedynie kontekst dla dyscyplin, do których kierunek przyporządkowano.

Efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, jednak nie są w pełni zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Efekty sformułowane dla zajęć przewidzianych w planie studiów jako zajęcia rozwijające umiejętności praktyczne nie odwołują się prawidłowo do umiejętności praktycznych i zadań powiązanych jednoznacznie z działalnością zawodową dla kierunku. Przykładowo, efekty dla zajęć *technologia informacyjna*, takie jak: „student umie zarządzać arkuszem, wprowadzać, sortować i kopiować dane, używać dostępnych funkcji oraz tworzyć własne formuły. Umie wybrać typ, utworzyć i formatować wykres w celu prawidłowego przekazania informacji. Nabyte umiejętności pozwalają na wykorzystanie oprogramowania do przeprowadzania powtarzalnych obliczeń: przygotowania budżetów, opracowywania prognoz, sporządzania wykresów i raportów finansowych”

czy student „umie wykonać typowe zadania związane z przeszukiwaniem sieci, wypełniać i wysyłać formularze internetowe, zapisywać strony internetowe i pliki pobrane z sieci. Posiada również umiejętność posługiwania się programem poczty elektronicznej, umie redagować, wysyłać wiadomość z załącznikami, odpowiadać na wiadomości i przysyłać je dalej” nie nawiązują jednoznacznie do praktycznych zadań wykonywanych w zawodzie konsultanta językowego i mogą być równie dobrze efektami przewidzianymi w planie studiów z zakresu finansów, ekonomii i wielu innych kierunków. Co więcej, tak podstawowe umiejętności jak posługiwanie się programami poczty elektronicznej oraz wysyłanie i odbieranie wiadomości e-mail posiadają w dzisiejszych uczniowie szkół średnich (a być może nawet podstawowych) i nie powinny być one przedmiotem nauczania na studiach wyższych. Podobnie, efekty dla zajęć *autoprezentacja i wystąpienia publiczne*, takie jak „potrafi poprawnie tworzyć oraz interpretować wystąpienia publiczne” czy „ma umiejętność właściwego i trafnego wyrażania myśli w wystąpieniach ustnych, potrafi formułować przekonujące argumenty” nie są specyficzne dla studiów przygotowujących do wykonywania zawodu konsultanta językowego.

Zaproponowane efekty uwzględniają umiejętności komunikowania się w języku obcym (założono osiągnięcie przez studentów poziomu C1 w przypadku języka kierunkowego oraz B2 w przypadku drugiego języka obcego) i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Większość ogólnych efektów uczenia się sformułowana została w sposób zrozumiały, odnoszący się jednoznacznie do konkretnych obszarów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W nielicznych przypadkach ogólne efekty uczenia się sformułowane zostały w taki sposób, że opisują zachodzące na siebie obszary umiejętności, choć efekty co do zasady powinny być rozdzielne. Przykładem takiego efektu jest K_U08, dotyczący konstruowania wypowiedzi ustnych i pisemnych zgodnie z zasadami poprawności przyjętymi dla języka angielskiego, który opisuje umiejętności zawierające się w bardziej ogólnym efekcie dotyczącym projektowanego poziomu biegłości językowej absolwentów – K_U12 („posiada umiejętności językowe w zakresie języka angielskiego, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu C1 wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy”).

Nieprawidłowy sposób formułowania efektów uczenia się jest natomiast o wiele poważniejszy w przypadku efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć. Wiele z nich sformułowanych zostało w sposób błędny lub niezrozumiały, co powoduje, że nie są one możliwe do osiągnięcia i co nie pozwala na stworzenie w pełni skutecznego systemu ich weryfikacji. Przede wszystkim, efekty sformułowane dla zajęć nie zostały odniesione do poszczególnych ogólnych efektów uczenia się założonych dla kierunku, w związku z czym nie wiadomo, które efekty dla zajęć (i czy którekolwiek) uszczegóławiają odpowiednio ogólne efekty uczenia się. Zdarzają się ponadto efekty szczegółowe dla zajęć, które powielają wybrane ogólne efekty uczenia się. Przykładem są efekty podane w sylabusie zajęć *psychologia biznesu* (W_01: „posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej, w tym w aspekcie międzykulturowym, oraz komunikacji społecznej związanej z działalnością zawodową filologa” oraz W_02: „ma wiedzę dotyczącą odbiorcy, sposobów diagnozowania jego potrzeb i dostosowaniu do nich jakości usług związanych z działalnością zawodową filologa”, które mają identyczne brzmienie jak efekty ogólne K_W04 i K_W09).

Niektóre efekty dla zajęć są ogólnikowe, co powoduje brak jasnego odniesienia ich do konkretnych zakresów wiedzy czy umiejętności. Przykładowo, efekt U_02 w sylabusie zajęć *kulturoznawstwo*

i realizacja Wielkiej Brytanii, o brzmieniu (student potrafi) „wypowiedzieć się na temat realiów Wielkiej Brytanii” nie precyzuje, jakiego rodzaju powinna to być wypowiedź, czy powinna być oparta na wiedzy i faktach, czy raczej wyrażać opinię osoby mówiącej, niekoniecznie popartą jakąkolwiek wiedzą realizacyjną. W przypadku bardzo wielu zajęć efekty ujęte zostały w sposób generyczny, niespecyficzny dla danego kursu i nie opisujący precyzyjnie zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które te zajęcia mają rozwijać. Efekty takie można znaleźć w sylabusach następujących zajęć: *interpretacja tekstu specjalistycznego* (np. efekt U_01: „umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności praktyczne”), *język angielski w zakładzie pracy* (np. efekt U_01: „konstruować wypowiedzi ustne i pisemne na potrzeby działalności zawodowej” czy U_04: „zaplanować, przygotować i wykorzystać samodzielnie skonstruowane wypowiedzi ustne w zadaniach praktycznych związanych z działalnością zawodową”), *dokumentacja specjalistyczna w języku angielskim* (np. efekt W_02: „zna i rozumie właściwą terminologię specjalistyczną”). W niektórych przypadkach ponadto efekty uczenia się nie są zgodne z nazwą zajęć (np. efekt W_02 o brzmieniu „zna i rozumie główne epoki w historii literatury brytyjskiej oraz amerykańskiej i podaje ich ramy czasowe oraz definiuje główne cechy omawianych epok jest nieprawidłowo sformułowany, biorąc pod uwagę fakt, iż mamy do czynienia z kursem *historia literatury brytyjskiej z elementami historii Wielkiej Brytanii*).

W kontraście do powyższego problemu należy zwrócić uwagę również na powszechną praktykę formułowania efektów uczenia się w sposób bardzo zawity, łączący ze sobą szereg niepowiązanych obszarów wiedzy lub umiejętności. Nadmiernie rozbudowane efekty są przede wszystkim niezrozumiałe, a co za tym idzie, nie jest możliwa ich skuteczna weryfikacja. Nieprawidłowość tę ilustrują efekty dla następujących zajęć: *technologia informacyjna* (efekt A04_03: „student umie korzystać z głównych elementów systemu operacyjnego, zarządzać oknami aplikacji, plikami, folderami, a także procesami instalacji i deinstalacji oprogramowania (co więcej, w przypadku tego efektu znów należy zauważyć, że opisuje on umiejętności, które posiada każdy przeciętny użytkownik komputera i nie musi ich zdobywać w toku realizacji studiów wyższych). Jest świadomy konieczności używania oprogramowania antywirusowego, potrafi je zainstalować i umiejętnie wykorzystywać w celu ochrony komputera i jego zasobów. Umie dobrać odpowiednie narzędzia informatyczne do realizacji własnych zadań”), *podstawy przedsiębiorczości* (efekt PP_U01: „potrafi dokonać charakterystyki form i uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości oraz założyć własną działalność gospodarczą”), *gramatyka praktyczna*, semestr 5 (efekt W01: „zna i rozumie zasady konstrukcji gramatycznych na poziomie C1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Wie jak zastosować praktyczną wiedzę gramatyczną w działalności zawodowej”).

Kolejną nieprawidłowością dotyczącą efektów na poziomie poszczególnych zajęć jest powtarzalność efektów w przypadku zajęć wielosemestralnych. Przykładem są kluczowe dla kierunku z punktu widzenia rozwijania kompetencji językowej zajęcia z *praktycznej nauki języka angielskiego*, w przypadku których te same efekty podane są w sylabusach dla każdego z sześciu semestrów, podczas których są one realizowane. Należy zatem stwierdzić, iż w przypadku tych zajęć nie założono żadnej progresji wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, bowiem na kolejnych etapach – oddzielnie zaliczanych i ocenianych – student osiąga wielokrotnie te same efekty uczenia się i jest za to wielokrotnie oceniany. Powiązanym problemem jest użycie jednego zestawu efektów we wspólnym sylabusie dla tych samych zajęć realizowanych w kolejno następujących po sobie semestrach, mimo, że każdy semestr kończy się osobnym zaliczeniem bądź egzaminem. Ma to

miejsce m. in. w przypadku zajęć *fonetyka praktyczna* (semestry 1, 2, 3) oraz *gramatyka praktyczna* (semestry 1, 2 oraz 3, 4).

Zdarza się, że efekty uczenia się w kategorii kompetencji społecznych opisują umiejętności, co mogą ilustrować efekty o brzmieniu „jest gotów do wykonania transformacji zdania z wykorzystaniem odpowiedniego słownictwa i struktur gramatyczno-leksykalnych” oraz „współdziałania i pracy grupie oraz do stosowania norm poprawności języka angielskiego w praktyce”, będące ponadto wspólnymi efektami dla dwóch różnych kursów (*stylistyka języka angielskiego* oraz *kultura języka angielskiego*).

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Wykreślenie w programie studiów przyporządkowania prowadzonych na kierunku specjalizacji do dyscyplin naukowych.	W programie studiów wykreślono przyporządkowanie prowadzonych na kierunku specjalizacji do dyscyplin naukowych, co poparte zostało stosownymi uchwałami senatu Uczelni. Ponadto, od roku 2022/2023 Uczelnia odstąpiła od realizacji specjalizacji nauczycielskiej. Wszyscy studenci kierunku realizują ten sam blok zajęć specjalistycznych powiązanych z przygotowaniem do wykonywania zawodu konsultanta/specjalisty językowego.	zalecenie zrealizowane
2.	Upublicznienie na stronach internetowych informacji wyjaśniającej na czym polega zawód konsultanta językowego.	Na stronie internetowej Uczelni zamieszczono wyjaśnienie, według którego zawód specjalisty językowego sprowadza się do wykonywania zawodu tłumacza, co jest jedynie częściowo zgodne z koncepcją kształcenia. Wyjaśnienie zawiera jednak dodatkowo informacje dotyczące katalogu firm, w jakich absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie, oraz listy zajęć specjalistycznych, w których uczestniczyć mogą studenci.	zalecenie zrealizowane

3.	Wyraźne wskazanie w koncepcji kształcenia i informacjach adresowanych do kandydatów na studia i studentów, że uzyskanie kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela wymaga ukończenia studiów drugiego stopnia, których program określa efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające podstawie programowej przedmiotu oraz obejmuje realizację standardów kształcenia nauczycieli w odniesieniu do szkoły ponadpodstawowej.	Stosowne informacje dotyczące możliwości uzyskania kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela w drodze ukończenia studiów drugiego stopnia zawarte są w programie studiów dostępnym na stronie Uczelni. Ponadto, od roku 2022/2023 Uczelnia odstąpiła od realizacji specjalizacji nauczycielskiej. Wszyscy studenci kierunku realizują ten sam blok zajęć specjalistycznych powiązanych z przygotowaniem do wykonywania zawodu konsultanta/specjalisty językowego.	zalecenie zrealizowane
4.	Sformułowanie efektów uczenia się tak, by nie zawierały efektów wykluczających się, osiąganych tylko przez część studentów kierunku.	Efekty uczenia się w najnowszym programie studiów, przewidującym realizację jednego bloku zajęć specjalistycznych, są możliwe do osiągnięcia przez wszystkich studentów kierunku.	zalecenie zrealizowane
5.	Uwzględnienie w efektach uczenia się wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo w sposób odpowiadający proporcjom wskazanym w programie studiów.	W efektach uczenia się zawarto jasne odniesienia do dyscypliny wiodącej, czyli językoznawstwa. Założono jednak błędnie, iż efekty dotyczące operacyjnej wiedzy językowej powiązane są z dyscypliną językoznawstwo, w związku z czym proporcje przyporządkowania nie są w pełni prawidłowo odzwierciedlone w kierunkowych efektach uczenia się.	zalecenie niezrealizowane
6.	Dostosowanie kierunkowych efektów uczenia się do poziomu 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji.	Kierunkowe efekty uczenia się w przeważającej większości dostosowano do poziomu 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji.	zalecenie zrealizowane
7.	Uwzględnienie w efektach kierunkowych kluczowych dla profilu praktycznego	Efekty z grupy kompetencji społecznych zostały prawidłowo powiązane z charakterystykami	zalecenie zrealizowane

	kompetencji społecznych (gotowość do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu, dbałość o dorobek i tradycje zawodu, wypełnianie zobowiązań społecznych, współorganizowanie działalności na rzecz środowiska społecznego, inicjowanie działań na rzecz interesu publicznego, myślenie i działanie w sposób przedsiębiorczy), zawartych w charakterystykach drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji: P6S_KK, P6S_KO i P6S_K.	drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji: P6S_KK, P6S_KO i P6S_K.	
8.	Sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć w sposób odzwierciedlający praktyczny profil studiów poprzez powiązanie wiedzy językoznawczej i literaturoznawczej z jej zastosowaniami.	W efektach dla zajęć zawarto odniesienia do praktycznych zastosowań wiedzy językoznawczej i literaturoznawczej, jednak nie w pełni odpowiadają one obszarom działalności zawodowej, do których przygotowuje najnowszy program studiów (a więc wykonywania zawodu konsultanta/specjalisty językowego), ponieważ dotyczą często branży biznesowej oraz edukacyjnej.	zalecenie zrealizowane
9.	Sformułowanie efektów uczenia się w sposób odwołujący się wprost do dyscyplin naukowych językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których przyporządkowano kierunek.	Efekty uczenia sformułowano w prawidłowy sposób pod względem jednoznacznych odwołań do dyscyplin naukowych językoznawstwo i literaturoznawstwo.	zalecenie zrealizowane
10.	W przypadku efektów	W programach studiów	zalecenie

	uczenia się w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela dostosowanie efektów uczenia się do standardu kształcenia nauczyciela przedmiotu z wyłączeniem kompetencji dotyczących nauczania na poziomie przedszkola i klas I-III szkoły podstawowej.	zawierających specjalizację nauczycielską dostosowano efekty uczenia się do standardu kształcenia nauczycieli, tj. wyłączono kompetencje dotyczące nauczania języka obcego w przedszkolach i na pierwszym etapie edukacyjnym. Ponadto, dla naboru 2021/2022 specjalizacja nauczycielska nie została uruchomiona, a program studiów obowiązujący od roku akademickiego 2022/2023 nie zawiera specjalizacji nauczycielskiej.	zrealizowane
--	--	--	--------------

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1³(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni i mieszczą się w dyscyplinach naukowych, do których kierunek został przyporządkowany, jednak proporcje tego przyporządkowania nie są prawidłowe, co wynika z błędnej identyfikacji podbudowanej teoretycznie wiedzy językoznawczej z operacyjną wiedzą językową dotyczącą systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim. Koncepcja kształcenia zakłada ponadto przygotowanie studentów w zakresie kompetencji kulturowych, co nie jest uwzględnione w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, ale nie uwzględniają postępu w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku, ponieważ nie zakładają przygotowania studentów do posługiwania się narzędziami ICT niezbędnymi w pracy konsultanta językowego, sprowadzającej się w dużej mierze do wykonywania zadań zawodowych z zakresu tłumaczeń.

Efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia sformułowanymi dla kierunku, ponieważ nie odnoszą się jednoznacznie do obszaru zawodowego, do którego w założeniu Uczelni przygotowuje kierunek. Efekty uczenia się odnoszą się w sposób prawidłowy do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek, jednak nie odzwierciedlają proporcji tego przyporządkowania, co wynika z błędnego powiązania efektów dotyczących kompetencji językowych z dyscypliną językoznawstwo. Efekty są zgodne z profilem praktycznym, ponieważ odnoszą się do zastosowania wiedzy językoznawczej i literaturoznawczej w działalności zawodowej właściwej dla kierunku, jednak nie są zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, ponieważ nie odwołują się jednoznacznie do

³W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

umiejętności i zadań powiązanych z działalnością zawodową na kierunku. Efekty uczenia się odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty dla zajęć sformułowane są nieprawidłowo. Nie są one odniesione do poszczególnych efektów kierunkowych, w związku z czym nie stanowią ich uszczegółowienia. Efekty dla zajęć są ponadto zbyt ogólnikowe i generyczne, lub też zbyt zawiłe i niezrozumiałe, tożsame z efektami kierunkowymi, oraz powtarzalne w przypadku zajęć wielosemestralnych. Tak zbudowane efekty uczenia się dla zajęć nie opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów.

Propozycja oceny kryterium jako niespełnionego wynika z niedostosowania się do zalecenia nr 5 dotyczącego uwzględnienia w efektach uczenia się wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo w sposób odpowiadający proporcjom wskazanym w programie studiów, oraz następujących nieprawidłowości: 1) nieprecyzyjnej definicji zawodu konsultanta/specjalisty/pośrednika językowego, do wykonywania którego przygotowują studia na kierunku,, 2) powiązania efektów uczenia się z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowano kierunek w sposób prawidłowo odzwierciedlający proporcje tego przyporządkowania, 3) odniesienia się w efektach uczenia się do obszaru działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek, 4) zgodności efektów uczenia się ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, 5) sposobu formułowania efektów uczenia się dla zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Kształcenie na kierunku filologia zawiera w poszczególnych modułach treści z zakresu kształcenia ogólnego (m. in. *techniki informacyjne, filozofia, etyka zawodowa, komunikacja interpersonalna*), kształcenia podstawowego (m. in. *praktyczna nauka języka angielskiego – kierunkowego, język niemiecki* oraz zajęcia z podstaw przedsiębiorczości, psychologii społecznej czy psychologii biznesu), kształcenia kierunkowego (zajęcia zawierające treści z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, a więc językoznawstwa i literaturoznawstwa, a także treści kulturoznawcze i realioznawcze), kształcenia dyplomowego (*warsztat przygotowujący do egzaminu dyplomowego i egzamin dyplomowy*) oraz kształcenia specjalistycznego, mające na celu wykształcenie kompetencji powiązanych z przygotowaniem zawodowym (m. in. *język angielski w biznesie, prezentacjach, negocjacjach, język angielski medialny, prawniczy, techniczny*).

Treści programowe częściowo odpowiadają niejednoznacznej, niekonsekwentnej koncepcji kształcenia oraz efektom uczenia się. Odwołują się one w sposób ewidentny do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek, jednak nie odzwierciedlają prawidłowo proporcji tego przyporządkowania – nie podkreślono w nich wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo. Treści odnoszące się do dyscyplin naukowych, do których kierunek został przyporządkowany zawarte są w module zajęć kształcenia kierunkowego. W module tym wyraźnie zauważalne jest relatywnie

równomierne rozłożenie treści programowych pomiędzy dyscypliny językoznawstwo i literaturoznawstwo, a nawet to, że większy nacisk położono na treści literaturoznawcze. W bardziej szczegółowym ujęciu, zajęcia o ewidentnym charakterze językoznawczym to *gramatyka opisowa – morfologia* i gramatyka opisowa – składnia, *wstęp do językoznawstwa z elementami historii języka angielskiego* oraz *akwizycja języka/dwujęzyczność i wielojęzyczność* (wszystkie te kursy są kursami jednosemestralnymi, a łącznie uzyskać za nie można 14 punktów ECTS). Dla porównania, w module, o którym mowa przewidziano do realizacji dwa kursy literaturoznawcze: *wstęp do literaturoznawstwa* (trwający dwa semestry, łącznie oszacowany na 3 ECTS) oraz *historię literatury brytyjskiej z elementami historii Wielkiej Brytanii/historię literatury amerykańskiej z elementami historii USA* (trzy semestry, łącznie 13 ECTS). Należy w tym miejscu jeszcze raz stwierdzić, że treści programowe dla zajęć z zakresu praktycznej nauki języka nie mogą zostać zakwalifikowane jako treści o charakterze językoznawczym, ponieważ odnoszą się do operacyjnej wiedzy językowej, a nie do formalnego opisu systemu języka i zjawisk językowych, co zostało już wyjaśnione w opisie Kryterium 1.

W przypadku zajęć z zakresu dyscypliny językoznawstwo, treści programowe (dla wszystkich trzech obowiązujących programów studiów) nie odnoszą się do zastosowań wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie tych dyscyplin, jak również do praktycznej, zawodowej implementacji typowej dla kierunków o charakterze praktycznym. Przykładowe treści programowe (dla zajęć *gramatyka opisowa – składnia*) to: „Składnia – wprowadzenie ogólne, zakres przedmiotu, rodzaje gramatyk (opisowa, preskryptywna, praktyczna), opis zdania (pojedynczego i złożonego) i jego elementów składowych: podmiot, orzeczenie, dopełnienie (bliższe i dalsze), uzupełnienie podmiotu (subject complement) i dopełnienia (object complement), okolicznik, opis frazy rzeczownikowej, omówienie frazy czasownikowej, omówienie czasów, aspektów i trybów gramatycznych, omówienie modalności, omówienie negacji, omówienie szyku zdania, omówienie elementów zdań składowych, omówienie zdań nadrzędnych i podrzędnych, omówienie zdań bezczasownikowych, omówienie zdań względnych, omówienie konstrukcji przysłówkowych, omówienie zasad interpunkcji, omówienie teorii składniowych”. Tak sformułowane treści programowe jasno sugerują, że podczas zajęć będziemy mieć do czynienia jedynie z rozwijaniem wiedzy na temat składni języka angielskiego (o czym świadczy chociażby użycie słów ‘opis’/‘omówienie’). Treści te nie zostały powiązane z kategoriami umiejętności czy kompetencji społecznych (*nota bene*, w sylabusie tych zajęć nie znalazły się efekty uczenia się z kategorii kompetencji społecznych). Zajęcia językoznawcze, w których odniesiono się do kontekstów zawodowych to *akwizycja języka obcego* oraz *dwujęzyczność i wielojęzyczność*. W przypadku tych zajęć zaproponowane treści programowe nie przystają jednak do zawodów, do których przygotowywać ma kierunek filologia. Wśród treści programowych pierwszych z tych zajęć znalazła się np. nauka języka w okresie wczesnoszkolnym, a w przypadku drugich zajęć – rola świadomości wielojęzycznej u nauczyciela, co sugeruje, że kierunek przygotowuje studentów do wykonywania tego właśnie zawodu, co w przypadku programu studiów dla naboru 2022/2023 nie jest prawdą.

Jeśli chodzi o zajęcia nawiązujące w treściach programowych do dyscypliny literaturoznawstwo, odniesiono się w nich do kontekstów zawodowych, jednak w programie studiów dla naboru 2022/2023 odniesienia te nie są prawidłowe z punktu widzenia zakresu działalności zawodowej, do której w założeniu Uczelni przygotowywać ma kierunek. Treści programowe zakładają przygotowanie studentów do wykonywania zawodów innych niż podano w koncepcji kształcenia. Na przykład, w przypadku zajęć *historia literatury brytyjskiej z elementami historii Wielkiej Brytanii* wśród treści

programowych podano następujące punkty: „Charakterystyka i analiza przykładów dramatu elżbietańskiego: Macbeth i Hamlet W. Shakespeare. Charakterystyka i analiza Gulliver’s Travels J. Swifta. Charakterystyka i analiza Robinson Crusoe D. Defoe.” i dodano: „Charakterystyka i analiza omawianych utworów ze zwróceniem uwagi na ich zastosowanie w pracy nauczyciela (interdyscyplinarne ścieżki edukacyjne) oraz konsultanta językowego (rozwijanie umiejętności tłumaczeniowych).” Przytoczone treści programowe są więc odpowiednie dla kierunku, który w swoich założeniach przygotowuje studentów do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego oraz tłumacza, jednak nie mają związku z zawodem konsultanta/specjalisty językowego, którego głównym miejscem będą instytucje biznesowe, urzędy i biura.

W przypadku zajęć stanowiących praktyczne przygotowanie zawodowe (moduł zajęć specjalistycznych), zaproponowane treści programowe sformułowane zostały jako lista zagadnień powiązanych z wiedzą teoretyczną odnoszącą się do określonej tematyki (np. mediów lub prowadzenia negocjacji) oraz ze znajomością elementów językowych (zwrotów, leksyki) dotyczących tego obszaru. Przykładowo, dla zajęć język angielski w negocjacjach podano następujące treści programowe: Wprowadzenie do tematu negocjacji. Charakterystyka negocjacji biznesowych. Zwroty charakterystyczne dla negocjacji biznesowych. Charakterystyka negocjacji politycznych. Zwroty charakterystyczne dla negocjacji politycznych. Charakterystyka negocjacji interpersonalnych. Zwroty charakterystyczne dla negocjacji interpersonalnych”. Powyższe treści programowe nie sugerują, że studenci będą wykonywać podczas zajęć zadania praktyczne powiązane z zawodem konsultanta językowego w warunkach odpowiadających tej działalności. W innych przypadkach treści programowe nie nawiązują w żadnym stopniu (nawet na poziomie wiedzy) do zawodu konsultanta językowego, czego przykładem mogą być treści dla zajęć *język angielski w hotelarstwie*, które mogłyby równie dobrze być treściami zajęć dla studentów turystyki i hotelarstwa czy obsługi ruchu turystycznego, odbywających studia w języku polskim: „Obiekty hotelarskie i ich wyposażenie Sprzęt konferencyjny Regulamin hotelowy Usługi hotelowe Rezerwacje (dokumenty, formularze, rezerwacja telefoniczna i rezerwacja pisemna) Zameldowania i wymeldowania (rachunek za pobyt w hotelu) Rozwiązywanie problemów gości (skargi)”.

Treści programowe, w szczególności odnoszące się do dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, są specyficzne dla programu studiów. W przypadku dyscypliny językoznawstwo nie są one jednak kompleksowe, ponieważ brakuje wśród nich treści z ważnych działów językoznawstwa, takich jak socjolingwistyka, psycholingwistyka czy pragmatyka. Jednocześnie, w kluczowym dla kierunku kursie językoznawczym, *wstępie do językoznawstwa z elementami historii języka angielskiego*, przewidzianym w planie studiów w semestrze 4, występują treści będące powtórzeniem materiału, który ma być realizowany w semestrach wcześniejszych podczas zajęć *gramatyka opisowa – morfologia* oraz *gramatyka opisowa – składnia*. Treści, o których mowa to: „Omówienie elementów struktury morfologicznej (morfem, alomorf, procesy słotwórcze)” oraz „Omówienie elementów struktury składniowej (części mowy, części zdania)”.

Treści programowe w zakresie językoznawstwa w większości powiązane są prawidłowo z efektami uczenia się, jednak nie zapewniają osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przewidzianych dla poszczególnych zajęć. Przykładowo, niektóre treści podane dla wspomnianych wyżej zajęć *wstęp do językoznawstwa z elementami historii języka angielskiego* (program studiów dla naboru 2022/2023), mające prowadzić do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z kategorii wiedzy i umiejętności, w rzeczywistości umożliwiają jedynie osiągnięcie efektów wiedзовych. Przykładem takich treści programowych (oprócz dwóch punktów przytoczonych powyżej) jest: „Omówienie

elementów historii języka angielskiego”, które nie prowadzi do osiągnięcia efektu U_01: odwołując się do zagadnień teoretycznych z zakresu językoznawstwa, rozpoznać i nazwać proces słowotwórczy, elementy składowe zdania, proces zmiany znaczenia, relację semantyczną” (tym bardziej, że zajęcia te przyjmują formę wykładu, a więc co do zasady skoncentrowane są na elementach powiązanych z wiedzą). Opisany problem jest zauważalny także dla treści kształcenia w sylabusach wielu innych zajęć, niepowiązanych z dyscypliną językoznawstwo. Na przykład, w przypadku zajęć *kulturoznawstwo i realioznawstwo Wielkiej Brytanii* treści programowe sformułowano w postaci listy zagadnień omawianych kolejno podczas każdego następującego po sobie zajęcia („Symbole narodowe, podstawowe fakty o Wielkiej Brytanii, Historia i teraźniejszość w krajach Wielkiej Brytanii, Głowy państw w krajach Wielkiej Brytanii, Systemy polityczne w Wielkiej Brytanii, Systemy edukacji w Wielkiej Brytanii, Życie w krajach Wielkiej Brytanii, Odkrywanie krajów Wielkiej Brytanii (geografia polityczna i ludzka), Instytucje społeczne w Wielkiej Brytanii, Media w Wielkiej Brytanii, Życie w Wielkiej Brytanii”). Treści te jasno wskazują na zaplanowaną do zdobycia przez studentów wiedzę, jednak błędnie założono, że będą one odpowiednie do osiągnięcia przez studentów również efektów z kategorii umiejętności (np. U_01: „wyszukiwać, analizować i oceniać informacje związane z przemianami społecznymi i kulturowymi, a także systemem politycznym w Zjednoczonym Królestwie”) i kompetencji społecznych (np. U_01: „poznawania życia kulturalnego Wielkiej Brytanii, docenia ich tradycję i dziedzictwo kulturowe i jego wpływ na kulturę globalną”). Identyczny problem występuje w przypadku treści programowych w sylabusach zajęć z modułu kształcenia specjalistycznego, co jest o tyle rażące, że zajęcia te, są nastawione na rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych powiązanych z pracą zawodową. Część pozycji ujętych w spisach literatury jest mało aktualna, np. dla zajęć *Popkultura w prasie anglojęzycznej i Specjalistyczny język medialny* nie podano żadnej pozycji z XXI wieku. Spośród 188 pozycji uwzględnionych w spisie literatury dla prowadzonych obecnie zajęć, 7% pochodzi z ostatnich trzech lat (2020-), a 24% z lat 2010-2019, podczas gdy 45% pochodzi z lat 2000-2009, a aż 23% sprzed 2000 roku.

Czas trwania studiów (6 semestrów) oraz nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS (180) konieczny do ukończenia studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się i zaplanowanych treści programowych. Jednak w przypadku niektórych zajęć zwracają uwagę nieścisłości w szacowaniu nakładu pracy studenta oraz niezgodność między sylabusem zajęć a planem studiów. Na przykład, w sylabusie zajęć *wstęp do literaturoznawstwa*, oszacowanym na 1 punkt ECTS, uwzględniono 30 godzin pracy własnej studenta, za którą nie otrzymują oni żadnych punktów ECTS. Natomiast w przypadku zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego II* całkowity nakład pracy studenta, uwzględniający zarówno godziny kontaktowe, jak i prace własną, oszacowano na 9 punktów ECTS, a w planie studiów zajęciom tym przypisano 5 punktów ECTS.

W programie studiów wskazano, że studenci uzyskują w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia 104 punkty ECTS. Tym samym warunek, by co najmniej połowa programu studiów była realizowana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia został spełniony.

Sekwencja zajęć na kierunku filologia zakłada stopniowe rozwijanie kompetencji w zakresie języka specjalności (angielskiego) przez cały okres trwania studiów, a więc od pierwszego do szóstego semestru studiów. Jednocześnie, począwszy od pierwszego semestru studiów wprowadzane są zajęcia związane z dyscypliną wiodącą. Umieszczenie pierwszych zajęć językoznawczych (*gramatyka opisowa – morfologia*, semestr 1) w planie studiów nie jest w pełni prawidłowe,

ponieważ wstępny poziom językowy studentów rozpoczynających studia to B1 (poziom matury z języka obcego na poziomie podstawowym, będący minimalnym poziomem określonym dla kandydatów w warunkach rekrutacji). Jest zatem prawdopodobne, że przynajmniej część studentów nie spełni wymagań wstępnych podanych w sylabusie zajęć, zakładających „znajomość języka angielskiego na poziomie umożliwiającym zrozumienie wykładu” (*nota bene*, kurs ten obejmuje zarówno wykład, jak i ćwiczenia, co implikuje nie tylko rozumienie treści, ale również wykonywanie zadań językowych, co dodatkowo utrudnia funkcjonowanie kandydatom ze słabszą kompetencją językową).

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, warsztatów i lektoratów. Na kierunku przeważają formy zajęć sprzyjające aktywnej postawie studentów, czyli ćwiczenia (ponad połowa łącznej liczby godzin dydaktycznych) i wykorzystane są one w module kształcenia podstawowego, a więc w przypadku zajęć z zakresu praktycznej nauki języka, oraz w module kształcenia specjalistycznego. Wykłady występują jedynie w module kształcenia kierunkowego i zazwyczaj są połączone z ćwiczeniami w obrębie tego samego kursu. Nie jest to jednak regułą dla wszystkich zajęć. Przykładowo, kluczowe zajęcia powiązane z dyscypliną wiodącą realizowane są tylko w formie wykładu. Oprócz tego, uwagę zwraca duża liczebność grup ćwiczeniowych na zajęciach z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego oraz seminariów dyplomowych. W przypadku zajęć PNJA, w szczególności w pierwszych semestrach studiów, przekłada się to negatywnie na jakość kształcenia językowego (a w konsekwencji na skalę zjawiska odpływu studentów, którego doświadcza kierunek) z uwagi na brak możliwości indywidualnego dostępu do studenta i poświęcenia mu wystarczającej ilości uwagi i czasu. W przypadku seminariów dyplomowych praca z grupą kilkunastoosobową przekłada się na obniżoną jakość prac licencjackich, co również Uczelnia odnotowuje jako problem i co zostało potwierdzone w ocenie prac etapowych, o czym szerzej w kryterium 3.

Program studiów formalnie umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie. Do puli zajęć wybieralnych zaliczono jeden kurs w module kształcenia podstawowego, pięć kursów w module kształcenia kierunkowego oraz wszystkie kursy z module zajęć specjalistycznych (z wyłączeniem praktyki zawodowej). W praktyce, jak ustalono na spotkaniach z nauczycielami akademickimi i studentami, wybór zajęć jest jednak tylko pozorny, ponieważ odbywa się w trybie, w którym studenci głosują na jedne zajęcia z dwóch i tylko te zajęcia, które zostaną wybrane większością głosów są uruchamiane. Podobna praktyka obowiązuje w przypadku wyboru seminarium dyplomowego w przypadku programów studiów dla naborów 2020/2021 oraz 2021/2022. Tym samym, wymóg, aby co najmniej 30% punktów ECTS realizowanych było w ramach zajęć do wyboru, co pozwoliłoby studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, nie został spełniony.

Mimo, że formalnie program studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze, w przypadku wielu zajęć należy stwierdzić, że efekty sformułowane dla tych zajęć nie odnoszą się w sposób nie budzący zastrzeżeń do kontekstu zawodowego opisanego w koncepcji kształcenia (co zostało opisane w Kryterium 1), nie zawierają treści programowych powiązanych z wykonywaniem zadań zawodowych, a same zajęcia nie są prowadzone przy użyciu metod i technik oraz w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej (co zostało potwierdzone podczas hospitacji zajęć). Ponadto, w przypadku niektórych zajęć z modułu zajęć specjalistycznych metody weryfikacji efektów uczenia się nie są specyficzne dla zajęć o charakterze praktycznym, ponieważ nie sprawdzają opanowania przez studentów praktycznych umiejętności

zawodowych (dla większości zajęć metody kształcenia oraz metody weryfikacji nie zostały zresztą podane, o czym szerzej poniżej oraz w kryterium 3). Do grupy zajęć praktycznych nie można zaliczyć następujących zajęć:

1. *praktyczna nauka języka angielskiego, fonetyka praktyczna* (32 ECTS) – zajęcia te mają na celu rozwijanie kompetencji językowych studentów w różnych obszarach, dotyczących zarówno sprawności językowych, jak i podsystemów języka. Wynikające z tradycji dydaktyki akademickiej użycie przymiotnika „praktyczna” w odniesieniu do praktycznej nauki języka obcego nie oznacza automatycznie, że zajęcia tego typu są powiązane z wykonywaniem przez studentów czynności zawodowych w warunkach odniesionych do przyszłej ścieżki zawodowej. Zajęcia te kształtują przede wszystkim ogólne umiejętności językowe (pisanie, w tym akademickie, czytanie ze zrozumieniem, interakcja, mediacja) i powiązane z nimi kompetencje (umiejętność dokonywania samooceny, wykorzystania technik samodzielnej pracy nad językiem, korzystania ze źródeł informacji, w tym również przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnych). Kompetencje te wynikają wprost z Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, który stanowi ogólną ramę dla kształcenia językowego i nie jest powiązany z praktycznym profilem studiów i kierunkiem studiów. Ogólne kompetencje językowe są podstawą budowania umiejętności specjalistycznych, w tym powiązanych z danym zawodem.
2. *język niemiecki* (16 ECTS)
3. *technologia informacyjna* (1 ECTS)
4. *efektywne metody uczenia się* (2 ECTS)
5. *język angielski w biznesie/język angielski w prezentacjach* (6 ECTS)
6. *język angielski medialny/popkultura w prasie anglojęzycznej* (3 ECTS)
7. *język angielski w negocjacjach/język angielski prawniczy* (3 ECTS)
8. *język angielski w hotelarstwie/język angielski w branży turystycznej* (3 ECTS)
9. *stylistyka języka angielskiego/kultura języka angielskiego* (3 ECTS)

W związku z powyższym, warunek, aby co najmniej 50% punktów ECTS studenci uzyskali w toku realizacji zajęć o charakterze praktycznym nie został spełniony.

Program studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie języka specjalności (język angielski) do poziomu C1. Dodatkowo, na kierunku oferowane są zajęcia poświęcone rozwijaniu znajomości drugiego języka (język niemiecki) prowadzące studentów do osiągnięcia poziomu B2. Wymiar tych zajęć (720 h/43 ECTS w przypadku języka angielskiego oraz 240 h/16 ECTS w przypadku języka niemieckiego) umożliwia osiągnięcie zakładanego celu.

Program studiów następujące kursy obowiązkowe z zakresu nauk społecznych: *filozofia* (1 ECTS), *etyka zawodowa* (1 ECTS), *ochrona własności intelektualnej* (1 ECTS), *komunikacja interpersonalna* (2 ECTS) oraz *podstawy przedsiębiorczości* (1 ECTS). Dodatkowo, studenci realizują jeden z kursów do wyboru: *psychologia społeczna* lub *psychologia biznesu* (każdy oszacowany na 3 ECTS). Tym samym, wymóg zapewnienia studentom kierunku z dziedziny nauk humanistycznych realizacji co najmniej

5 ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych został spełniony w przypadku obu poziomów studiów.

Program studiów nie obejmuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Opisane w raporcie samooceny metody kształcenia są różnorodne i dobierane mają być zależnie od formy zajęć. Wykłady zazwyczaj przyjmują formę wykładu podawczego, podczas którego prowadzący posiłkują się prezentacjami multimedialnymi oraz stwarzają możliwości zadawania pytań. W przypadku ćwiczeń metody obejmują m. in. metody graficzne (drzewko decyzyjne, mapa skojarzeń), metody problemowe (burza mózgów, śnieżna kula, dyskusje – panelowa, oksfordzka), ponadto, wymienia się również pracę indywidualną oraz grupową, studium przypadku, wykorzystanie materiałów autentycznych, pracę z podręcznikiem, wykonywanie ćwiczeń online, prezentacje, mnemotechniki oraz szereg metod aktywizujących, takich jak metodę projektową, dramę, gry dydaktyczne. Te przedstawione na poziomie deklaracyjnym metody kształcenia nie wytrzymują jednak zderzenia z rzeczywistością. Już na poziomie sylabusów zajęć zauważyć można, iż lista wykorzystywanych metod kształcenia jest dużo krótsza, a najpopularniejsze z metod obejmują głównie bliżej nie objaśnione ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, pracę indywidualną, pracę w grupach, pracę w parach, burzę mózgów i dyskusję. Metody te są stosowane także w przypadku zajęć z modułu kształcenia specjalistycznego, a nie pozwalają na wykonywanie czynności zawodowych w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Powyższa obserwacja dotycząca ograniczonego katalogu stosowanych metod potwierdzona została również w drodze hospitacji zajęć. Należy ponadto nadmienić, że w przypadku programu studiów dla naboru rozpoczynającego kształcenie w roku akademickim 2022/2023 nie dostarczono kompletnych sylabusów zawierających pełne informacje, m. in. na temat stosowanych metod kształcenia (kompletne sylabusy są dostępne jedynie dla semestru 1 i 2, a dla pozostałych semestrów sylabusy zawarte w dokumencie o nazwie 'program studiów' zawierają jedynie wybrane informacje).

Stosowane metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i tylko w pewnym stopniu motywują do pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Nie zapewniają one także odpowiedniego przygotowania do działalności zawodowej. W sylabusach zajęć specjalistycznych nie zawarto bowiem informacji dotyczących używanych podczas tych zajęć narzędzi z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, które mogłyby np. wspierać studentów w wykonywaniu zadań powiązanych z tłumaczeniem tekstów. Podczas spotkania z nauczycielami akademickimi oraz zostało potwierdzone, że program studiów nie zawiera elementów powiązanych z użyciem narzędzi CAT w pracy tłumacza (czy konsultanta/specjalisty językowego). Uczelnia nie dysponuje też takim oprogramowaniem zainstalowanym na więcej niż jednym komputerze. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że zajęcia, które w założeniu mają charakter kształtujący umiejętności praktyczne w rzeczywistości nie stwarzają studentom możliwości wykonywania czynności praktycznych, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Stosowane metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka angielskiego na poziomie C1, a także drugiego języka obcego na poziomie B2.

Ponadto, metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów w tym częściowo potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie

indywidualnych ścieżek kształcenia. Studenci z niepełnosprawnością mogą liczyć na wsparcie nauczycieli akademickich oparte na użyciu nowych technologii, formularzy wydrukowanych powiększoną czcionką, użyciu komputera czy pomoc asystenta. Metody kształcenia pozwalają zatem na włączanie osób z niepełnosprawnością do normalnego procesu kształcenia, przy jednoczesnej indywidualizacji ścieżki dydaktycznej.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk zawodowych, zaplanowanych na specjalności filologia angielska, specjalista językowy, zostały skonstruowane wadliwie. Problemy w zakresie efektów obejmują przyjęcie ich w takim samym brzmieniu dla wszystkich etapów realizacji praktyki, kolejnych pięciu semestrów studiów, w których została zaplanowana. Nie uwzględniono więc żadnego zróżnicowania i progresji efektów na kolejnych etapach, a student osiąga je wielokrotnie, w tym komplet już na pierwszym etapie realizacji praktyk, i są one wielokrotnie weryfikowane. Problemy powiązane to brak określonych wymogów wstępnych, które student musi spełnić, aby rozpocząć praktykę na kolejnym etapie, a także zbyt wczesny termin realizacji pierwszego etapu praktyk (w semestrze 2), o których będzie mowa dalej.

Odnosnie efektów, stwierdzono niewspółmierność ich zakresu do zdefiniowanego w regulaminie studenckich praktyk zawodowych katalogu celów. Efekty uczenia się nie umożliwiają osiągnięcia wszystkich przyjętych celów, w tym m.in. kształtowania właściwych postaw wobec potencjalnych pracodawców i współpracowników, pogłębiania i poszerzania wiedzy zdobywanej w ramach zajęć dydaktycznych, poznania własnych możliwości na rynku pracy.

Treści programowe przyjęte dla praktyk nie umożliwiają osiągnięcia pełnego katalogu efektów np. „zna i rozumie zasady wykorzystania terminologii fachowej objętej programem studiów”, „potrafi aktywnie poszukiwać metod doskonalenia zawodowego zgodnych z prowadzoną działalnością zawodową”. Z drugiej strony, wśród treści znalazły się również treści redundantne, niepowiązane w przyjętymi efektami uczenia się np.: „zapoznanie ze sposobem zarządzania zasobami ludzkimi w instytucji/firmie”, „rola komunikacji werbalnej i niewerbalnej w pracy”.

Problemem powiązanim z wyżej wskazanymi nieprawidłowościami oraz tymi dotyczącymi efektów w ogóle (patrz opis Kryterium 1), jest fakt, iż treści programowe nie wskazują również jasno na sfery działalności zawodowej, a ich generyczny, w dużej mierze, charakter nie lokuje ich jasno w obrębie konkretnego zawodu/ zawodów/ obszarów działalności zawodowej.

Ponadto, wymienione w treściach zagadnienia nie umożliwiają osiągnięcia celów kształcenia sformułowanych w regulaminie praktyk np. „poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach”, „doskonalenie zdolności planowania czasu pracy, skutecznej komunikacji we współdziałaniu z zespołem pracowników”.

Zarówno efekty uczenia się, jak i treści praktycznie nie odnoszą się do języka angielskiego będącego przedmiotem studiów. W programie brakuje więc spójności efektów z koncepcją kształcenia i programem studiów, które podkreślają elementy nieobecne w efektach i treściach, tj. kompetencje językowe absolwenta oraz jego umiejętności w zakresie tłumaczeń („program studiów (...) kładzie nacisk zarówno na rozwój umiejętności praktycznych, np. sprawności językowych, umiejętność pisanie tekstów użytkowych, tłumaczenia (...)).

Praktyka została zaplanowana w semestrach 2-6 w wymiarze prawidłowym – 6 miesięcy. Obejmuje 5 etapów: semestr 2 (150 godzin, 6 ECTS), semestr 3 (120 godzin, 5 ECTS, semestr 4 (120 godzin, 5 ECTS), semestr 5 (160 godzin 6 ECTS) oraz 6 (170 godzin, 7 ECTS). Przyporządkowana praktykom

liczba punktów ECTS nie jest właściwa, gdyż w sumie, za 720 godzin nakładu pracy studenta przewidziano za małą o 5 godzin liczbę punktów ECTS – 29. Zgodnie z zapisami Ustawy, liczba godzin odpowiadająca 1 ECTS to co najmniej 25 i co najwyżej 30 godzin. Niewłaściwe jest również umiejscowienie praktyk w planie studiów. Pierwszy etap ma miejsce w semestrze 2, co nie umożliwia studentowi osiągnięcia większości efektów uczenia się przyjętych dla praktyk, w szczególności z kategorii wiedzy i umiejętności.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, określone na stronie www Jednostki, obejmują następujące narzędzia: opinię sporządzoną przez opiekuna praktyki z ramienia zakładu pracy, rozmowę ze studentami weryfikującą osiągnięcia w zakresie efektów uczenia się, jakość sporządzonej przez studenta dokumentacji, karty oceny praktyki. Uczelnia przedstawiła dokumentację praktyk zawodowych zawierającą wyżej wymienione dokumenty, nie udokumentowała jednak rozmowy ze studentem ani nie określiła kryterium pozytywnego zaliczenia takiej rozmowy.

Narzędzia te są typowe dla praktyk zawodowych, jednakże ich szczegółowa konstrukcja i treści, a także sposób, w jaki są stosowane nie umożliwiają weryfikacji przyjętych dla praktyk efektów uczenia się. Dokumentacja praktyk nie potwierdza, że efekty uczenia się, które zostały ocenione, zostały faktycznie osiągnięte, natomiast dokumentacji rozmowy weryfikującej nie przedstawiono. Ponadto, efekty są weryfikowane przez zakładowego opiekuna, który nie posiada wystarczających kompetencji, aby ocenić, czy student „zna i rozumie zasady wykorzystania terminologii fachowej objętej programem studiów”, czy też „potrafi wykorzystać zdobytą w trakcie studiów wiedzę do realizacji zadań typowych dla obranej ścieżki zawodowej”, gdyż nie jest nauczycielem akademickim realizującym program studiów. Wprawdzie ocenę efektów zatwierdza opiekun uczelniany, jednakże dokumentacja praktyk nie wykazała, aby weryfikował tę ocenę pod kątem jakościowym. Uczelniany opiekun zatwierdza praktykę również na podstawie zapisów w dzienniczku, brak tam jednak informacji zwrotnej, komentarzy/ oceny na temat jakości wykonanych prac. W efekcie, uczelniany opiekun opiera się jedynie na zakresie prac, opisanym bardzo lakonicznie w dzienniczku, a także na opinii opiekuna zakładowego, nie znając warunków zawodowych, w jakich wykonywane były prace, wytycznych/ instrukcji, jakie student otrzymał i innych istotnych elementów oceny, więc jego ocena nie jest kompleksowa, choć odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Liczba opiekunów praktyk z ramienia Uczelni jest wystarczająca. Opiekun zakładowy, to zazwyczaj jedna osoba wyznaczana przez przyjmujący zakład pracy, co również zaspakaja potrzebę procesu dydaktycznego. Uczelnia określiła wprawdzie wymogi stawiane opiekunom zakładowym, jednak są one niezrozumiałe i nie dają się jednoznacznie zweryfikować – opiekun praktyki, poza co najmniej dwuletnim stażem pracy, musi posiadać znajomość języka angielskiego odpowiadającą zakresowi obowiązków. Odniesienie poziomu języka do zakresu obowiązków budzi zastrzeżenia, gdyż w zależności od miejsca, gdzie praktyka się odbywa, kompetencje takie są raz właściwe, raz niewłaściwe w odniesieniu do zaplanowanych dla praktyk efektów. Potwierdza to dokumentacja praktyk przedstawiona przez Uczelnię, w szczególności szeroki zakres prac praktykanta niepowiązanych z efektami uczenia się określonymi dla praktyk, np. rejestrowanie gości, sprzątanie tarasu odpowiadanie na pytania, a także wielokrotne wykonywanie przez jednego studenta tych samych czynności: „mycie stolików”, „wymiana butelek wody gazowanej i niegazowanej”, „uczestniczenie w bankiecie”, „wymiana kartek z imionami”, „obsługa kasy fiskalnej” i in. Dodatkowo, należy podkreślić, że co do zasady, czynności takie mogą mieć miejsce podczas praktyki, nie mogą jednak stanowić i zasadniczych jej treści.

Analogiczne uwagi dotyczą infrastruktury miejsc praktyk, która jest raz prawidłowa i umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się, a raz nieprawidłowa.

W Uczelni obowiązuje regulamin określający procedurę odbywania praktyk przez studentów wszystkich kierunków studiów. Określa on cele praktyk, zasady organizacji, termin i miejsce odbywania praktyk, wskazuje osoby odpowiedzialne za organizację i nadzór nad praktykami, w tym ich zadania i zakres odpowiedzialności, obowiązki studenta, a także warunki zaliczenia. Regulamin wprowadza odwołuje się do miejsc praktyk, ale określa je ogólnikowo. Dopiero instrukcja dla studentów kierunku doprecyzowuje wymogi, nie precyzuje jednak żadnych konkretnych branż, a jedynie określa czynności, jakie student powinien wykonywać na praktyce.

W regulaminie określono reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, tryb i formy przeprowadzania hospitacji praktyk, współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk, a także ich sposobów komunikowania się. Brak jest jednak w regulaminie warunków kwalifikowania na praktykę.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, jednakże dobór ten nie jest prawidłowy. Nie określono zakresu działalności zawodowej czy branż, w jakich praktyka może się odbywać, co uniemożliwia identyfikację rodzaju działalności praktykodawcy. Dobór miejsc odbywania praktyk odnosi się tylko do możliwości skorzystania z kompetencji językowych, w tym w zakresie tłumaczeń. Student ma możliwość samodzielnego wskazania miejsca odbywania praktyki, które zatwierdza koordynator, ale jakościowe kryteria doboru nie zostały jednoznacznie wskazane. Efektem jest przypadkowość doboru tych miejsc, o czym już była mowa.

Wewnętrzne procedury jakościowe, choć jasno zakładają monitoring i ewaluację programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunów praktyk, realizacji praktyk, a także efektów uczenia się osiągniętych na praktykach dokonywane systematycznie, z udziałem studentów, nie uściślają, w jaki sposób wyniki tych działań jakościowych są opracowywane i jakie mają znaczenie dla doskonalenia programu studiów. Przyjęte procedury nie skutkują więc doskonaleniem programu praktyk i jego realizacji, ponieważ nie zdiagnozowały nieprawidłowości odnoszących się do sformułowanych efektów uczenia się, treści programowych czy doboru miejsc praktyki i ich infrastruktury, a także opiekunów praktyk w zakładach pracy. System zapewnienia jakości w odniesieniu do praktyk nie działa skutecznie.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się, tj. rozplanowanie zajęć jest zgodna z zasadami higieny pracy, umożliwia systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się i pozwala studentom na równomierne rozłożenie wysiłku w czasie.

Czas przewidziany na sesje egzaminacyjne jest prawidłowy, a okres przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie)
-----	---	---------------------------	--

	Prezydium PKA		<i>zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)</i>
1.	Zapewnienie treści programowych odpowiadających praktycznemu profilowi studiów ukierunkowanych na aplikacyjną wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa możliwą do zastosowania w pracy nauczyciela i konsultanta językowego.	W przypadku wszystkich trzech obowiązujących programów studiów zapewniono treści programowe ukierunkowane na aplikacyjną wiedzę w zakresie dyscypliny literaturoznawstwo, jednak treści takie nie są obecne w sylabusach zajęć językoznawczych. Ponadto, w programie studiów dla naboru 2022/2023 w sylabusach zajęć z zakresu literaturoznawstwa błędnie określono obszary zawodowe, do których przygotowywać mają zajęcia (tłumacz oraz nauczyciel), podczas, gdy od tego naboru jedynym obszarem zawodowym właściwym dla tego programu studiów jest zawód konsultanta językowego.	zalecenie niezrealizowane
2.	Zapewnienie treści programowych umożliwiających osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku oraz poszczególnych zajęć.	Uczelnia podjęła działania mające na celu zapewnienie treści programowych pozwalających na osiągnięcie wszystkich założonych dla kierunku efektów uczenia się, czego wynikiem jest m. in. opracowana matryca pokrycia efektów uczenia się. Jednak sposób formułowania treści programowych jasno pokazuje, że treści te nie umożliwiają osiągnięcia zaplanowanych efektów dla zajęć, ponieważ w wielu przypadkach odnoszą się one jedynie do wiedzy, pomijając kategorie umiejętności i kompetencji społecznych, które są kluczowe dla kierunków o profilu praktycznym.	zalecenie niezrealizowane
3	Zwiększenie liczby punktów ECTS przypisanych zajęciom z języka niemieckiego w sposób zapewniający	Liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS dla zajęć z języka niemieckiego zostały zwiększone (240h / 16 ECTS), co pozwala na	zalecenie zrealizowane

	osiągnięcie poziomu kompetencji językowej B2.	przejście z poziomu A2 do poziomu B2. Ponadto, studenci uczestniczą w jednych zajęciach z modułu specjalnościowego w języku niemieckim, co dodatkowo pozwala na rozwój ich kompetencji w tym języku.	
4	Powiązanie treści kształcenia w zakresie kompetencji językowych (angielskiego i niemieckiego) z efektami uczenia się dla poszczególnych zajęć w tym zakresie.	Treści programowe w zakresie kompetencji językowych zostały prawidłowo powiązane z efektami dla zajęć PNJA oraz z języka niemieckiego jako języka drugiego.	zalecenie zrealizowane
5	Modyfikację treści kształcenia w zakresie dyscypliny językoznawstwo w sposób zapewniający ich powiązanie z efektami uczenia się dla poszczególnych zajęć.	W sylabusach zajęć z zakresu dyscypliny językoznawstwo zawarto treści programowe, które umożliwiają osiągnięcie części efektów sformułowanych dla zajęć, jednak głównie tych, które dotyczą wiedzy, w mniejszym stopniu umiejętności i kompetencji społecznych.	zalecenie niezrealizowane
6	Zapewnienie wszystkim studentom kierunku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS.	W przedstawionym do oceny programie studiów dla naboru 2022/2023 uwzględniono zajęcia, które formalnie są nastawione na rozwój umiejętności praktycznych w wymiarze ponad 50% całkowitej liczby punktów ECTS. Nie wszystkie z tych zajęć jednak pozwalają na rozwijanie tych umiejętności z uwagi na następujące nieprawidłowości (nie wszystkie występują w przypadku każdych zajęć): 1) efekty dla zajęć nie uwzględniają umiejętności praktycznych lub uwzględniają dla innych obszarów zawodowych niż przygotowuje kierunek, 2) treści programowe nie nawiązują do zadań powiązanych z działalnością zawodową, 3) hospitacje nie potwierdziły, iż na	zalecenie niezrealizowane

		zajęciach o charakterze praktycznym studenci wykonują zadania powiązanie z działalnością zawodową, do której przygotowuje kierunek.	
7	W zakresie praktyk zawodowych: a) zróżnicowanie efektów uczenia się i treści programowych dla każdego etapu praktyki; Uchwała nr 132/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 lutego 2021 r. 3 / 4 b) zapewnienie miejsc odbywania praktyk umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się i realizację treści programowych; c) zapewnienie doboru opiekunów praktyk zawodowych o kwalifikacjach umożliwiających osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się; d) sformułowanie wymagań, które muszą spełnić kwalifikowane do odbycia praktyk zakłady pracy oraz opiekunowie praktyk w zakładach pracy; e) rezygnacja z zaliczania praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego.	A) W aktualnym programie praktyk nie zróżnicowano efektów uczenia się i treści programowych dla każdego etapu praktyki – dla semestrów 2-6 sporządzono jeden sylabus, który nie zakłada progresji czy zróżnicowania efektów.; B) Na podstawie przedstawionych dokumentów praktyk, a także listy praktykodawców stwierdzono, iż nie zapewnia się miejsc odbywania praktyk umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się i realizację treści programowych. C) Sformułowano jakościowe kryteria dotyczące doboru zakładowych opiekunów praktyk, jednak kryterium merytoryczne dotyczące kompetencji z języka angielskiego nie jest zrozumiałe i możliwe do zweryfikowania. Stąd dobór opiekunów nie jest właściwy; D) Sformułowano w regulaminie wymagania, które muszą spełnić kwalifikowane do odbycia praktyk zakłady pracy oraz opiekunowie praktyk w zakładach pracy; E) Uczelnia zrezygnowała z zaliczania praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego.	W zakresie praktyk zawodowych: a) niezrealizowane b) niezrealizowane c) niezrealizowane d) zrealizowane e) zrealizowane.
8	W zakresie spełniania standardów kształcenia nauczycieli: a) zapewnienie	W cyklu kształcenia dla naboru 2020/2021 (obecny 3 rok studiów) zajęcia z przygotowania	zalecenie zrealizowane

	zajęć w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego prowadzonych w formie warsztatów zintegrowanych z praktyką zawodową; b) zapewnienie praktyki w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego.	psychologiczno-pedagogicznego odbywały się w formie warsztatów zintegrowanych z praktyką zawodową. Dla naboru 2021/2022 specjalizacja nauczycielska nie została uruchomiona, a program studiów obowiązujący od roku akademickiego 2022/2023 nie zawiera specjalizacji nauczycielskiej.	
--	---	--	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Treści programowe na kierunku filologia nie są w pełni zgodne z koncepcją kształcenia oraz z efektami uczenia się, ponieważ nie uwzględniają one w sposób odpowiedni praktycznych zastosowań wiedzy, pomijają rozwój umiejętności potrzebnych w kontekstach zawodowych oraz kompetencji społecznych studentów. Mimo, że treści programowe odwołują się jednoznacznie do dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek, nie odzwierciedlają one proporcji tego przyporządkowania, ponieważ nie uwypuklają wiodącej roli językoznawstwa. Treści programowe są w większości specyficzne dla zajęć, jednak dla dyscypliny językoznawstwo nie są w pełni kompleksowe, ponieważ nie uwzględniają ważnych, również z punktu widzenia działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek, działów językoznawstwa (powtarzając jednocześnie treści z innych zajęć). Ponadto, zaproponowane treści programowe nie zapewniają osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się, które zostały określone dla zajęć, w szczególności z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy zajęć w większości pozwalają na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, jednak organizacja zajęć nie odpowiada praktycznemu profilowi studiów, ponieważ nie zostały zapewnione w wymaganym wymiarze i sposobie prowadzenia zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Program studiów zapewnia zajęcia w dziedzin nauk społecznych w wymaganym wymiarze.

Formalnie program studiów umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze przekraczającym 30%, jednak z uwagi na fakt, iż wybór zajęć polega na wyborze większością głosów studenckich jednych zajęć z dwóch podanych, wybór ten jest tylko pozorny. W związku z tym, nie wszyscy studenci mają możliwość elastycznego wyboru ścieżki kształcenia.

Metody kształcenia przedstawione w sylabusach zajęć nie są zróżnicowane, przez co nie są w pełni zorientowane na studentów i w ograniczonym stopniu motywują ich do aktywnego udziału

w procesie nauczania i uczenia się. Umożliwiają one studentom osiągnięcie części efektów uczenia się, jednak tylko w nielicznych przypadkach tych powiązanych z przygotowaniem do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów nie w pełni zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym. Wymiar praktyk zawodowych spełnia wymogi formalne, jednak niewłaściwe zostały sformułowane efekty uczenia się i treści programowe z uwagi na to, że m.in. nie zostały sformułowane dla każdego etapu praktyk, nie uwzględniają zróżnicowania kompetencji wynikającego z progresji kompetencji studentów. Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk, dobór miejsc odbywania, a także kompetencje opiekunów praktyk w zakładach pracy nie zapewniają osiągnięcia przez wszystkich studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym. Uczelnia nie zapewnia właściwych miejsc praktyk wszystkim studentom, a przyjęte zasady nie gwarantują właściwego doboru miejsc praktyk i opiekunów praktyk w zakładach pracy.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Propozycja oceny kryterium jako niespełnionego wynika z niedostosowania się do zaleceń: 1. dotyczącego zapewnienia treści programowych odpowiadających praktycznemu profilowi studiów ukierunkowanych na aplikacyjną wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa możliwą do zastosowania w pracy nauczyciela i konsultanta językowego, 2. dotyczącego zapewnienia treści programowych umożliwiających osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku oraz poszczególnych zajęć, 5. dotyczącego modyfikacji treści programowych w zakresie dyscypliny językoznawstwo w sposób zapewniający ich powiązanie z efektami uczenia się dla poszczególnych zajęć, 6. dotyczącego zapewnienia w odpowiednim wymiarze zajęć rozwijających umiejętności praktyczne oraz 7. dotyczącego nieprawidłowości w zakresie praktyk zawodowych, oraz nieprawidłowości dotyczących 1) odniesienia treści programowych do niewłaściwych obszarów działalności zawodowej, 2) braku kompleksowości treści zajęć z zakresu dyscypliny językoznawstwo; 3) nieprawidłowej sekwencji zajęć; 4) niezapewnienia studentom możliwości elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia; 5) innych nieprawidłowości w zakresie praktyk zawodowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Postępowanie rekrutacyjne na kierunek filologia przeprowadza się na podstawie wyników egzaminu dojrzałości. Na kierunek przyjmowani są kandydaci, którzy zdali egzamin maturalny z języka angielskiego co najmniej na poziomie podstawowym. Jeśli kandydat nie zdawał egzaminu

maturalnego z języka angielskiego, powinien przedstawić inny dokument poświadczający znajomość tego języka na poziomie przynajmniej B1. Procedura ta nie jest jednak zgodna z zapisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r., poz. 574, z późn. zm.), które nie zezwalają na uwzględnianie w rekrutacji dokumentów innych niż świadectwo maturalne, dając jednocześnie możliwość uczelniom zorganizowania egzaminu wstępnego w zakresie wymaganych umiejętności. Ponadto, w postępowaniu kwalifikacyjnym bierze się pod uwagę wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego (poziom podstawowy lub rozszerzony) oraz innego przedmiotu z następujących: historia, geografia, matematyka lub wiedza o społeczeństwie (również poziom podstawowy lub rozszerzony).

Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego, w pierwszej kolejności, przyjmowani są na kierunek laureaci i finaliści olimpiady humanistycznej, polonistycznej, historycznej bądź językowej. Rekrutacja laureatów i finalistów olimpiad odbywająca się w takim trybie jest nie jest w pełni prawidłowa z uwagi na fakt, że bycie finalistą lub laureatem olimpiady innej niż z języka angielskiego nie gwarantuje automatycznie znajomości języka angielskiego na poziomie B1, mimo, że język angielski jest najczęściej wybieranym językiem obcym na maturze.

Tak sformułowane zasady rekrutacji zapewniają kandydatom bezstronny i równy dostęp do studiów. Są także przejrzyste oraz selektywne i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia założonych dla kierunku efektów uczenia się.

Warunki przyjęcia na studia uwzględniają informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nie zawierają jednak informacji o wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Na kierunku prowadzi się przyjęcia na studia na podstawie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Procedurę potwierdzania efektów uczenia się regulują akty wewnętrzne Uczelni. Potwierdzenie efektów uczenia się dokonywane jest przez powoływaną na wniosek Dyrektora Instytutu Komisję Weryfikacyjną do spraw Potwierdzania Efektów Uczenia się na danym kierunku, poziomie i profilu.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, opisane zostały w Regulaminie studiów PWSTE w Jarosławiu. Według regulaminu studiów, student może przenieść się z pokrewnego kierunku w innej uczelni na PWSTE po ukończeniu co najmniej jednego semestru studiów. W tym celu kandydat składa wniosek z uzasadnieniem oraz dokumentacją potwierdzającą studia w innej uczelni. Student przenosi się do Uczelni za zgodą Dyrektora Instytutu, jednak regulamin studiów nie precyzuje samej procedury uznawania efektów uczenia się, która jest podstawą podjęcia tej decyzji.

Zasady dyplomowania opisują szczegółowo m. in. wymogi stawiane pracom dyplomowym, kończącym cykl kształcenia i będącym najważniejszą samodzielną pracą studenta, a także format i zakres egzaminu dyplomowego.

Według zasad dyplomowania przyjętych zarządzeniem rektora PWTSE z praca dyplomowa jest samodzielną pracą studencką kończącą cykl dydaktyczny. W zarządzeniu podkreśla się wymóg praktyczności prac dyplomowych, odnosząc się do konieczności potwierdzania umiejętności studentów w zakresie identyfikowania praktycznych problemów typowych dla określonego kierunku studiów. Ponadto, zarządzenie jasno stwierdza, że problematyka prac dyplomowych powinna być

ściśle powiązana z obszarami zawodowymi, do których zgodnie z koncepcją kształcenia przygotowuje kierunek. Tematyka powinna ponadto odpowiadać koncepcji kształcenia oraz odpowiadać sformułowanym dla kierunku zasadom dyplomowania.

Szczegółowe zasady dyplomowania na kierunku doprecyzowują wymagania stawiane pracom dyplomowym oraz formułę egzaminu dyplomowego. W chwili obecnej na kierunku filologia obowiązuje dokument o nazwie Zasady przygotowywania prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminu dyplomowego w roku akademickim 2022/2023, który został opublikowany na stronie internetowej do wiadomości studentów w trakcie trwania cyklu kształcenia, a więc ogłoszony program studiów dla naboru przygotowującego obecnie prace dyplomowe nie był kompletny, co nie jest zgodne z zapisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.), w którym mowa o tym, że program studiów powinien zawierać informacje na temat sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia. Jak wynika z programu studiów dla cyklu kształcenia 2022-2025 zasady dyplomowania ulegną zmianie, tj. nastąpi odejście od procedury dyplomowania zakładającej przygotowanie i obronę pracy dyplomowej na rzecz egzaminu dyplomowego, do którego prowadzą zajęcia o nazwie warsztat przygotowujący do egzaminu dyplomowego. W związku z tym, że szczegółowe zasady dyplomowania nie znalazły się w tym programie studiów i mają być ogłoszone w trakcie cyklu kształcenia, studenci, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2022/2023, nie mają wiedzy, w jaki sposób będzie przebiegała ostateczna weryfikacja efektów uczenia się, która nastąpi na zakończenie studiów.

Regulamin studiów określa podstawowe zasady systemu weryfikacji efektów uczenia się, w tym m.in. skali ocen stosowanej w Uczelni, warunków uzyskania zaliczenia, sposobu ustalania terminarza zaliczeń i egzaminów, w tym zaliczeń i egzaminów poprawkowych oraz zasad przyznawania i ustalania terminu egzaminu komisyjnego. Określono w nim również warunki zaliczania i powtarzania semestrów, sposób obliczania semestralnej średniej z uzyskanych ocen, a także warunki skreślenia z listy studentów np. ze względu na brak postępów w nauce. W Regulaminie studiów określono również wytyczne dotyczące dostosowania formy egzaminów i zaliczeń do możliwości i potrzeb osób z niepełnosprawnością. Ponadto Regulamin ustanawia sposób przekazywania studentom informacji o uzyskanych ocenach na każdym etapie studiów (np. obliguje prowadzących zajęcia do opublikowania na stronie Uczelni szczegółowych sylabusów zajęć zawierających informacje dotyczące weryfikacji efektów nie później niż na jednej tydzień po rozpoczęciu semestru warunków zaliczenia przedmiotu, a także do wpisywania ocen do systemu informatycznego w ciągu siedmiu dni od zaliczenia/egzaminu) oraz na ich zakończenie.

Powyższe zapisy umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość tego procesu, a także wiarygodność i porównywalność ocen.

Regulamin studiów określa zasady postępowania (postępowanie dyscyplinarne) w przypadku stwierdzenia zachowań nieetycznych lub uchybiających godności studenta.

W założeniu Uczelni, efekty uczenia się weryfikowane są w trakcie trwania studiów za pomocą różnorodnych metod uzależnionych od typu zajęć i ich celów. Ponadto, dobór metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zależy ma być od tego, jaka kategoria efektów podlega tej weryfikacji. Przykładowo, efekty z kategorii wiedzy będą weryfikowane za pomocą tradycyjnych metod pomiaru, takich jak egzaminy pisemne i ustne, testy z pytaniami o charakterze

zamkniętym, kolokwia oraz prace pisemne. Umiejętności podlegają ocenie z użyciem projektów, zadań praktycznych oraz obserwacji (która nie została jednak opisana ani doprecyzowana pod względem kryteriów obiektywizujących ocenę). Praktyczne umiejętności zawodowe oceniane mają być w sytuacjach symulowanych (definiowanych niezrozumiale przez Uczelnię jako współpraca w grupie, obowiązkowość, odpowiedzialność czy systematyczność, będące *de facto* postawami).

Założenia Uczelni w kwestii dopasowania metod weryfikacji efektów uczenia się nie są jednak realizowane w praktyce, co jest zauważalne już na poziomie sylabusów zajęć. W wielu dostępnych sylabusach dobrane metody weryfikacji nie są zróżnicowane pod względem kategorii efektów uczenia się, których osiągnięcie mają sprawdzać – wszystkie używane metody weryfikacji odnoszą się do wszystkich efektów dla zajęć, obejmujących niejednokrotnie wszystkie trzy kategorie efektów, a więc wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Przykładowo, dla zajęć *akwizycja języka* podano dwie metody weryfikacji – kolokwium oraz ocenę ciągłą (dla której podano kryteria oceny, jednak nie podano informacji na temat tego, jaki jest udział tej metody w ocenie końcowej z zajęć). Obie te metody mają weryfikować efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

W sylabusach zajęć pojawiają się również liczne przypadki niedopasowania metod weryfikacji do konkretnych efektów uczenia się. Przykładowo, prace pisemne, testy i quizy nie mogą służyć do weryfikacji następującego efektu na poziomie umiejętności: „umie przygotować typowe prace pisemne oraz wypowiedzi ustne, objaśnia wpływ środków językowych na kształtowanie obrazu rzeczywistości przez porównanie właściwie dobranych tekstów medialnych”, który został podany w sylabusie zajęć *popkultura w prasie anglojęzycznej*. Podobnie, test zaliczeniowy nie jest odpowiednią metodą sprawdzenia osiągnięcia efektu: „umie konstruować wypowiedzi ustne w różnych formach, zachowując ich poprawność fonetyczną oraz dobierając odpowiednie środki leksykalno-gramatyczne” (praktyczna nauka języka angielskiego II). Największy problem stanowi jednak dobór metod weryfikacji do efektów z grupy kompetencji społecznych. Podejmuje się bowiem próby ich oceny za pomocą egzaminu ustnego (*społeczeństwo USA*) czy testu zaliczeniowego (*praktyczna nauka języka angielskiego II*).

Popularną praktyką jest weryfikacja efektów uczenia się za pomocą oceny aktywności studenta czy ocena udziału w dyskusji. Dotyczy ona efektów w każdej kategorii, a więc wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Metoda ta pojawia się m. in. w sylabusach następujących zajęć w programie studiów dla naboru 2022/2023: *gramatyka praktyczna, fonetyka praktyczna, komunikacja międzykulturowa*. Ocena aktywności oraz udział w dyskusji są w dużej mierze tym samym, ponieważ odnoszą się do aktywności, będącej kompetencją społeczną i metody te jako takie nie są dobrym wyborem służącym sprawdzaniu wiedzy lub umiejętności, tym bardziej, że w sylabusach zajęć nie wskazano w jaki sposób aktywność ta jest obiektywizowana i jaki jest jej rzeczywisty udział w ocenie studenta. Aktywność w dyskusji nie jest ponadto wartością samą w sobie, ponieważ może być ona podparta wiedzą i umiejętnościami, ale może też niewiele do dyskusji wносить a nawet ją burzyć, szczególnie jeśli uczestnik dąży do jej monopolizowania czy wypowiadania się nie posiadając zakładanej dla zajęć wiedzy.

W wielu przypadkach metody weryfikacji nie są poza tym powiązane z metodami kształcenia, co oznacza, że studenci są oceniani pod względem zdobytej wiedzy i umiejętności w innych typach ćwiczeń czy zadań, niż wykonywane były podczas zajęć. Na przykład, w przypadku zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego I* podane metody kształcenia to głównie dyskusja, praca w parach i grupach, a metoda weryfikacji to test zaliczeniowy. Pojawia się w związku z powyższym zasadne

pytanie o trafność procesu oceny i o to, czy sposób prowadzenia zajęć znajduje swoje odzwierciedlenie w sposobie oceniania. W przypadku tych zajęć ponadto należy zwrócić uwagę, iż test zaliczeniowy jest również metodą weryfikacji efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych, takich jak: (student jest gotów do „korzystania z wytworów kultury obszaru języka angielskiego” czy „współdziałania i pracy w grupie, przyjmując w niej różne role, również w grupie zróżnicowanej kulturowo”.

Kolejną nieprawidłowością jest wymienianie w sylabusach zajęć (i domyślnie: stosowanie w praktyce) metod weryfikacji, których znaczenie jest niezrozumiałe i niejasne, i które nie funkcjonują jako szeroko przyjęte sposoby oceny. Przykładami takich metod są: ‘opracowanie wyników’ czy ‘czytanie wskazanej literatury’ (obie te metody wyszczególnione zostały w sylabusie zajęć *efektywne metody uczenia się*).

Ponadto, jak zwrócono uwagę już w analizie wcześniejszych kryteriów, nie opracowano kompletnego zestawu sylabusów dla wszystkich cykli kształcenia, w związku z czym nie można jednoznacznie ocenić poprawności doboru metod weryfikacji efektów uczenia się dla wszystkich zajęć przewidzianych programem studiów.

Powyższe nieprawidłowości powodują, że na kierunku nie zapewniono w pełni skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, co zostało również potwierdzone w procesie oceny prac etapowych.

Metody weryfikacji nie w pełni umożliwiają sprawdzenie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. W przypadku zajęć z modułu kształcenia specjalistycznego w programie studiów dla naboru 2022.2023, w jedynych dostępnych sylabusach tych zajęć (*stylistyka języka angielskiego, popkultura w prasie anglojęzycznej*), metody weryfikacji ograniczają się do prac pisemnych, testów i quizów. Jeśli chodzi o zajęcia z zakresu praktycznej nauki języka, które również włączono do puli zajęć mających rozwijać umiejętności praktyczne, przewidziane metody weryfikacji to test zaliczeniowy, egzamin (*praktyczna nauka języka angielskiego I, II*). Przykłady metod weryfikacji dla zajęć specjalistycznych ujętych w programie studiów dla naboru 2021/2022 to: zaliczenie ustne na ocenę na podstawie ocen częściowych uzyskanych w trakcie semestru (*komunikacja językowa w zakładzie pracy – słownictwo fachowe*), test zaliczeniowy, praca pisemna (korespondencja handlowa), obserwacja, pokaz umiejętności praktycznych (nie został on w żaden sposób zdefiniowany, chociażby poprzez podane kryteriów oceny), test zaliczeniowy (*specjalistyczny język biznesu*). Wymienione powyżej metody weryfikacji efektów uczenia się nie umożliwiają sprawdzenia opanowania praktycznych umiejętności zawodowych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie języka angielskiego nie są zróżnicowane, ale są specyficzne dla zajęć, w związku z czym umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka kierunkowego na poziomie C1. W przypadku drugiego języka obcego dobrane metody umożliwiają ocenę opanowania języka na poziomie B2 w skali ESOKJ.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych oraz dzienników praktyk. W przypadku niektórych zajęć zauważalne jest prawidłowe dopasowanie metod weryfikacji do efektów uczenia się (np. *gramatyka opisowa – składnia*). Większość prac etapowych (testy, prezentacje, próbki tłumaczeń) potwierdza jednak sformułowane powyżej zastrzeżenia dotyczące doboru metod

weryfikacji efektów uczenia się. Często praktyka jest stosowanie w ocenie osiągnięcia efektów uczenia się prac pisemnych bądź testów pisemnych i traktowanie ich jako jedynej metody weryfikacji nie tylko tych efektów, w których mowa o umiejętnościach posługiwania się językiem na piśmie, ale również w kontekstach mówionych (przykładem są prace etapowe z zajęć *komunikacja językowa w zakładzie pracy - słownictwo fachowe*). Innym przykładem niedopasowania metody weryfikacji do założonych dla zajęć efektów są prace etapowe z zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego – mówienie C1*. Założono, wbrew logice, że prace te zweryfikują efekt z zakresu kompetencji społecznych, a nie umiejętności. Natomiast weryfikacji efektów z kategorii umiejętności (powiązanych ze sprawnością mówienia) mają weryfikować bliżej nie sprecyzowane prace pisemne, których do wglądu nie przedłożono. Rażącem przykładem złego dopasowania metod weryfikacji do celów zajęć i efektów uczenia się są fragmenty rac dyplomowych, mających weryfikować efekty dla zajęć z zakresu praktycznego pisanie na poziomie C1 (przykładowe efekty dla tych zajęć: „Student potrafi w sposób zorganizowany samodzielnie przygotować i napisać list, raport, esej i inne utwory pisemne”), a nie seminarium dyplomowego.

Tematyka prac dyplomowych, które powstają na kierunku, dotyczy tylko jednej z dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek – dyscypliny wiodącej, językoznawstwa. W zakresie dyscypliny tej przygotowywane prace dotyczą głównie zagadnień powiązanych z językoznawstwem stosowanym – glottodydaktyką. Prace te są w większości opracowaniami z zakresu badań podstawowych, choć zdarzają się prace, mające na celu wytworzenie np. nowych narzędzi w pracy nauczyciela języka angielskiego (np. testu na słownictwo). Jednakże, nie są to prace o stricte aplikacyjnym charakterze, ponieważ narzędzia te nie zostaną wprowadzone do użytku w praktycznych kontekstach zawodowych, a jedynie służyły zbadaniu pewnych zjawisk i wyciągnięcia wniosków; były więc częścią badania w działaniu (*action research*). Dodatkowo, należy stwierdzić, że przedłożone do oceny prace cechuje bardzo niska jakość metodologiczna. Badania były niewłaściwie lub chaotycznie zaplanowane, pojawiały się błędy w tworzeniu i stosowaniu narzędzi badawczych, a wyciągane wnioski były bardzo pobieżne i oczywiste.

Studenci kierunku mają stworzone możliwości publikowania własnych tekstów, jednak mimo zachęty ze strony wykładowców, nie są oni autorami publikacji naukowych lub fachowych. Uczelnia udostępniła skany wcześniejszych publikacji studenckich, jednak nie są to publikacje powiązane z działalnością zawodową właściwą dla kierunku. Chętni studenci działają w kole naukowym „Polish your English”. Członkowie koła biorą udział w konferencjach (nie jest to jednak udział czynny), warsztatach metodycznych, akcjach promowania kierunku, a także sami organizują warsztaty i spotkania tematyczne z rodzimymi użytkownikami języka.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
2.	Uściślenie zasad rekrutacji w sposób zapewniający dobór	Uczelnia doprecyzowała zasady rekrutacji w celu zapewnienia	zalecenie zrealizowane

	kandydatów z potwierdzoną świadectwem maturalnym znajomością języka angielskiego.	kandydatów z potwierdzoną znajomością języka angielskiego. W obecnych kryteriach rekrutacyjnych pod uwagę bierze się wyniki egzaminu maturalnego z języka angielskiego (co najmniej poziom podstawowy lub certyfikat potwierdzający znajomość języka angielskiego przynajmniej na poziomie B1 w skali ESOKJ, co jednak nie jest zgodne z Ustawą), języka polskiego (poziom podstawowy lub rozszerzony) oraz innego przedmiotu zdawanego na maturze, wybranego spośród historii, geografii, matematyki lub wiedzy o społeczeństwie.	
3.	Rzeczywiste powiązanie metod weryfikacji efektów uczenia się z kategoriami wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.	Metody weryfikacji formalnie powiązane z efektami z kategorii wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, jednak metody te nie w wielu przypadkach nie są odpowiednie do oceny stopnia osiągnięcia efektów w danym zakresie. Szczególnie problemowy jest dobór metod sprawdzających efekty z grupy umiejętności i kompetencji społecznych. Ponadto, dla niektórych semestrów w przypadku programów studiów dla naborów 2022/2023 oraz 2021/2022 Uczelnia nie opracowała kompletnych sylabusów zawierających szczegółowe informacje na temat metod weryfikacji efektów uczenia się. Sylabusy zawarte w dokumencie program studiów nie zawierają tych informacji.	zalecenie niezrealizowane
4.	Zapewnienie zgodności metod weryfikacji efektów uczenia się stosownych w zajęciach przygotowujących do wykonywania zawodu	W sylabusach na cykl kształcenia, w którym realizowane jest kształcenie nauczycieli zawarto stosowne informacje dotyczące metod weryfikacji powiązanych z zajęciami	zalecenie zrealizowane

	nauczyciela z zasadami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia.	przygotowującymi do wykonywania zawodu nauczyciela. Dla cyklu kształcenia 2021-2024 specjalizacja nauczycielska nie została uruchomiona, a w najnowszym programie studiów, obowiązującym dla naboru 2022/2023 zrezygnowano ze specjalizacji nauczycielskiej.	
5.	Zapewnienie aplikacyjnego charakteru prac dyplomowych z ograniczeniem ich problematyki do dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek.	Uczelnia wprowadziła modyfikacje w procedurze dyplomowania od roku 2022, według której praca licencjacka ma składać się z trzech rozdziałów zamiast dwóch (dwa teoretyczne, jeden empiryczny). Ponadto, podczas egzaminu dyplomowego student wykonywał zadanie powiązane z działalnością zawodową, do której przygotowywał kierunek. Prace przygotowywane w tym roku odnosiły się do problematyki dyscypliny językoznawstwo. Z uwagi na brak satysfakcjonujących rezultatów swoich działań dotyczących jakości pracy dyplomowych, Uczelnia zdecydowała, że dla cyklu kształcenia 2022-2025 przygotowanie pracy dyplomowej i jej obronę zastąpi egzamin dyplomowy w nowej formule.	zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Na kierunku stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, zapewniające właściwy dobór kandydatów pod względem wstępnych kompetencji, głównie językowych, niezbędnych do osiągnięcia zakładanych dla kierunku efektów uczenia się. Zasady uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Przyjęte zasady i procedury dyplomowania częściowo odpowiadają praktycznemu profilowi kształcenia, gdyż nie kładzie się w nich wystarczającego nacisku na aplikacyjny (wdrożeńowy) charakter pracy dyplomowej. Procedury dyplomowania uwzględniają jednak weryfikację umiejętności zastosowań praktycznych wiedzy działalności zawodowej w postaci zadania wykonywanego podczas egzaminu dyplomowego odbywającego się od roku 2022. Najnowszy program studiów przewiduje zmianę formuły egzaminu dyplomowego uwzględniając rezygnację z przygotowywania pracy dyplomowej. Jednak szczegółowe zasady dyplomowania dla cyklu kształcenia, w którym nowa formuła dyplomowania będzie obowiązywać, nie zostały jeszcze stworzone i upublicznione. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są właściwe i umożliwiają równe traktowania studentów. Zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu oceniania, określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej oraz określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Metody weryfikacji efektów uczenia się i oceny stosowane na kierunku nie umożliwiają uzyskania pełnej informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się, ponieważ nie pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, ponieważ nie są specyficzne dla wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Prace etapowe i egzaminacyjne, a także prace dyplomowe potwierdzają zastrzeżenia sformułowane powyżej, dotyczące m. in. doboru metod weryfikacji efektów uczenia się. Prace dyplomowe nie mają w pełni praktycznego charakteru, gdyż, mimo powiązania z kontekstem pracy zawodowej, noszą cechy badań podstawowych i nie mają w pełni aplikacyjnego charakteru.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium jako niespełnionego wynika z niedostosowania się do zalecenia 3. dotyczącego rzeczywistego powiązania metod weryfikacji efektów uczenia się z kategoriami wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, oraz z nieprawidłowości dotyczących 1) braku zdefiniowania formuły egzaminu dyplomowego dla najnowszego programu studiów; 2) braku odpowiednich metod weryfikacji efektów uczenia powiązanych z praktycznymi umiejętnościami właściwymi dla obszaru zawodowego, do którego przygotowuje kierunek.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, ale nie są w pełni wykorzystane w zakresie przekazywania umiejętności praktycznych.

Zajęcia na kierunku prowadzi 16 nauczycieli akademickich, wśród nich 3 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 7 ze stopniem naukowym doktora oraz 6 z tytułem zawodowym magistra. Uczelnia udokumentowała dorobek naukowy kadry w dyscyplinach językoznawstwo (6 pracowników) i literaturoznawstwo (1 pracownik), co jest wystarczające do zapewnienia obsady zajęć. Ponadto na kierunku zajęcia prowadzą reprezentanci dyscyplin naukowych filozofii, teologii i socjologii, przy czym wykazują oni dorobek powiązany z tematyką edukacji, komunikacji i/lub językoznawstwa. Pracownicy posiadają udokumentowany, aktualny dorobek w reprezentowanych przez siebie dyscyplinach. W większości przypadków posiadają też doświadczenie zawodowe z ostatnich 6 lat w zakresie edukacji językowej poza uczelniami wyższymi (1 osoba; dalsze 2 osoby posiadają takie doświadczenie z wcześniejszych okresów), przekładu ustnego lub pisemnego (2 osoby; dalsze 3 osoby posiadają takie doświadczenie z wcześniejszych okresów) lub prowadzenia szkoleń z kompetencji miękkich (1 osoba). Żaden z pracowników nie podaje doświadczenia w zawodzie konsultanta / specjalisty / pośrednika językowego. Jeśli przyjąć, że konsultant językowy wykonuje zadania związane z wykorzystaniem języka obcego w pracy biurowej, w tym tłumaczenia (patrz kryterium 1), to wśród kadry brak osób z doświadczeniem zawodowym właściwym dla pracownika biurowego (zarządzanie, komunikacja, public relations; 1 osoba podaje doświadczenie menedżerskie). Jednak (patrz niżej), potencjał ten nie jest w pełni wykorzystywany (np. zajęć związanych z przekładem nie prowadzi żadna z osób deklarujących doświadczenie zawodowe w tej dziedzinie). Przydział tych zajęć nie został więc przeprowadzony z uwzględnieniem aktualnego doświadczenia zawodowego pracowników w obszarach działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek: pracy biurowej i przekładu.

Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne, umożliwiające prawidłową realizację zajęć.

Przydział zajęć zasadniczo umożliwia ich prawidłową realizację, choć w kilku przypadkach brakuje efektywnego połączenia dorobku i doświadczenia prowadzących z konkretnymi zajęciami. Zajęcia *wstęp do przekładoznawstwa* przydzielono pracownikowi nieposiadającemu udokumentowanego doświadczenia przekładowego ani dorobku przekładoznawczego. Podobnie zajęcia *techniki informatyczne w przekładzie* prowadzi pracownik bez doświadczenia tłumaczeniowego (mgr nauczania fizyki). Zajęcia *komunikacja interpersonalna* (kształtujące umiejętności praktyczne) prowadzi pracownik niebędący filologiem i bez aktualnego doświadczenia zawodowego w zakresie komunikacji w miejscu pracy (przede wszystkim szkole), której dotyczą treści zajęć. Prowadzący te zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne posiadają kompetencje i dorobek z zakresu odpowiednio języka specjalistycznego, informatyki czy komunikacji, ale nie w kontekście wykonywania zadań, do których przygotowuje kierunek: pracy biurowej, przekładu i nauki języka obcego. **Rekomenduje się** zapewnienie takiej obsady ww. zajęć, aby mogły kształtować kompetencje praktyczne w kontekście tych obszarów działalności zawodowej (załącznik nr 4).

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich umożliwia prawidłową realizację zajęć, choć w cyklach kończących się pracą dyplomową wskazane byłoby zmniejszenie grup na seminariach dyplomowych, ponieważ obecna liczebność niektórych seminariów może powodować znaczne obciążenie promotorów i recenzentów.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami. Ponad 50% zajęć prowadzonych jest przez osoby zatrudnione w uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny i dokonuje się w drodze jawnych konkursów. Jest adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, ale uwzględnia głównie ich dorobek naukowy, a w znacznie mniejszym stopniu doświadczenie w zawodach pokrewnych działalności, do której ma przygotowywać kierunek. W wymienionych wyżej przypadkach nieprawidłowej obsady zajęć prowadzący zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie posiadają aktualnego, udokumentowanego doświadczenia w działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek.

Nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia mają możliwość podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Tematyka szkoleń proponowana przez Uczelnię nie zawsze odpowiada bieżącym potrzebom nauczycieli (ostatnio odbyły się szkolenia związane z mentoringiem czy dysleksją), nie obejmuje też potencjalnie istotnych na kierunku praktycznym szkoleń związanych z zagadnieniami typowymi dla działalności zawodowej (np. przekładem), ale nauczyciele mogą zgłaszać zapotrzebowanie na szkolenia, na które Uczelnia pozyskuje środki z programów zewnętrznych, a także zgłaszać swoje uczestnictwo w zewnętrznych szkoleniach, kursach i konferencjach. Pracownicy mają możliwość dofinansowania szkoleń. Ankiety pracownicze pozwalają zgłosić zapotrzebowanie na udział w różnego formach doskonalenia zawodowego, a informacje uzyskane z badania są włączane do planu szkoleń.

W okresie, w którym prowadzono zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewnione zostało szkolenie dla nauczycieli zgodnie z obowiązującym zarządzeniem rektora. Prowadzący mieli zapewnione wsparcie ze strony Centrum Nauczania Zdalnego i możliwość konsultacji oraz przekazywania opinii na temat funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniane przez studentów oraz przez innych nauczycieli poprzez hospitacje zajęć i ankietyzację. Okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia odbywają się nie rzadziej niż raz na cztery lata, z możliwością wystąpienia o ocenę co dwa lata. Plan oceny okresowej nauczycieli opracowywany jest co roku i przekazywany do Prorektora ds. Dydaktycznych. Ocena obejmuje aktywność naukową, zawodową i dydaktyczną, wyniki ankiet studenckich i hospitacji.

Uczelnia podała przykład przypadku, kiedy wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, zaowocowały działaniami zmierzającymi do doskonalenia kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. W razie konieczności podjęcia działań naprawczych pod wpływem wyników ankiet, wykładowca ma m.in. możliwość wzięcia udziału w dodatkowych szkoleniach lub uczestnictwa w hospitacji koleżeńskiej.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, choć wsparcie przyjmuje przede wszystkim formę zachęt finansowych (zarządzenie rektora odnośnie pokrywania kosztów związanych z awansem naukowym nauczycieli akademickich, projekt funduszu stypendialnego dla pracowników i studentów). Z pracownikami prowadzone są rozmowy o planach podnoszenia kompetencji dydaktycznych.

Obowiązujące na Uczelni zarządzenia obejmują zasady rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie (regulamin antymobbingowy).

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie sformułowano.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Liczba, kompetencje i kwalifikacje nauczycieli akademickich zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się związanych z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowany jest kierunek. Jednak brak w kadrze osób posiadających doświadczenie w zakresie branży zawodowej, do której przygotowuje kierunek (pośrednik / specjalista językowy), a potencjał osób posiadających doświadczenie w branżach pokrewnych (przekład, praca biurowa) nie zawsze jest efektywnie wykorzystywany przy obsadzie poszczególnych zajęć.

Polityka kadrowa oparta jest transparentna, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry. Polityka kadrowa nie w pełni uwzględnia praktyczny profil kształcenia, koncentrując się na rozwoju akademickich i dydaktycznych kompetencji kadry nauczającej.

Uczelnia stwarza warunki stymulujące kadrę do rozwoju, sięgając jednak głównie do wsparcia finansowego i nie wykorzystując innych możliwych narzędzi i metod.

Podstawą do sformułowania oceny „kryterium spełnione częściowo” jest niedostateczne uwzględnienie przy obsadzaniu zajęć roli aktualnego doświadczenia zawodowego pracowników w obszarach działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek o profilu praktycznym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zapewnienie uwzględniania nie tylko dorobku naukowego, ale też praktycznego doświadczenia kadry przy obsadzie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne przez pracowników o udokumentowanym, aktualnym doświadczeniu zawodowym w obszarach działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jeśli przyjąć, że działalność zawodowa specjalisty / konsultanta językowego obejmuje wykonywanie zadań związanych z tworzeniem, edycją, tłumaczeniem, udostępnianiem i przysyłaniem tekstów w języku obcym w środowisku cyfrowym, to sale dydaktyczne w większości nie są wyposażone w sprzęt i oprogramowanie, które umożliwiałoby ćwiczenie tych umiejętności praktycznych. Zajęcia na kierunku odbywają się w 10 salach, z których tylko jedna jest pracownią komputerową, a komputery w niej wyposażone są w pakiet biurowy. W nowoczesne oprogramowanie CAT, odpowiadające rzeczywistym warunkom pracy współczesnego tłumacza tekstów użytkowych, wyposażone jest jedno stanowisko, znajdujące się w znajdującym się przy bibliotece pomieszczeniu informacji naukowej, i choć pozostaje ono do dyspozycji studentów, nie jest wykorzystywane na żadnych zajęciach, a studenci nie są przygotowywani do pracy z programami tego typu. Jednocześnie według raportu samooceny „na wszystkich zajęciach prowadzący oraz studenci korzystają z technik informacyjnych przydatnych w przekładzie”, co sugeruje, że studenci korzystają co najwyżej z własnych urządzeń mobilnych, a wspomniane techniki to w praktyce dostęp do przeglądarki internetowej i materiałów online. Studenci wygaszanej specjalności nauczycielskiej nie korzystają z tablic interaktywnych, które są obecnie częstym wyposażeniem szkół. Nie ma zatem możliwości prowadzenia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem, a wyposażenie odbiega od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne oraz umożliwiają prawidłową realizację pozostałych zajęć dydaktycznych. Uczelnia dysponuje laboratorium językowym, wyposażonym w słuchawki i oprogramowanie wystarczające do ćwiczenia wymowy. Sale wyposażone są w projektory. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach komputerowych i laboratoriach są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup.

Biblioteka zlokalizowana jest w pobliżu budynków, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne na kierunku. Jej lokalizacja, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelnicy, udogodnienia dla użytkowników i godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Studenci mają dostęp do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych poza godzinami zajęć. Mogą korzystać z sal dydaktycznych na terenie Uczelni po pisemnym zgłoszeniu potrzeby zarezerwowania („Wniosek o rezerwację sali dydaktycznej dla studenta”, który mogą otrzymać drogą mailową z sekretariatu Instytutu). Do dyspozycji w godzinach otwarcia biblioteki mają m.in. pomieszczenie informacji naukowej, wyposażone w komputery z dostępem do baz pełnotekstowych. Sale biblioteczne umożliwiają doładowywanie własnego sprzętu elektronicznego; w salach dydaktycznych dostęp do gniazdek jest ograniczony. Ponieważ studenci korzystają z własnego sprzętu elektronicznego, rekomenduje się poprawę dostępności gniazdek elektrycznych w salach zajęciowych.

Nie zlikwidowano w pełni barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna nie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, przez co nie zapewnia tym osobom pełnego udziału w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii

informacyjno-komunikacyjnej. Do budynków dydaktycznych i administracyjnych oraz biblioteki prowadzą podjazdy, a w budynku biblioteki dostępny jest schodolaz. Szerokość korytarzy pozwala na poruszanie się osobom na wózkach, jednak już ustawianie ławek wewnątrz sal dydaktycznych i rzędów w aulach o układzie amfiteatralnym nie zawsze pozwala im zająć miejsce, przemieszczać się i brać udział w zajęciach. **Rekomenduje się** zapewnienie oznaczeń tras i miejsc do wykorzystania przez osoby z niepełnosprawnością w salach zajęciowych.

W budynkach znajdują się toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową, ale nie wszystkie z nich posiadają odpowiednie przystosowania (w budynku C toaleta posiada minimalną przestrzeń manewrową, ale nie jest wyposażona w uchwyty ani obniżoną umywalkę).

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne nie są w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów. Biblioteka dysponuje powiększalnikiem tekstu z funkcją zamiany tekstu na mowę oraz oprogramowaniem dla osób słabowidzących, jednak wysokość stolików może utrudniać korzystanie ze sprzętu osobom z niepełnosprawnością ruchową. Brak jest specjalistycznych klawiatur. Problem wysokości mebli występuje też w biurach (dziekanat, biuro karier). W większości pomieszczeń, w tym pomieszczeniach bibliotecznych, brak wyznaczonych miejsc i ścieżek dla osób z niepełnosprawnością oraz oznaczeń Braille'owskich (biblioteka, dziekanat, biuro karier, biuro Erasmus). W budynkach brak pętli indukcyjnych. **Rekomenduje się** zapewnienie pełnego dostosowania tych pomieszczeń do pracy osób z niepełnosprawnością ruchową oznaczeń tras i miejsc do wykorzystania przez osoby z niepełnosprawnością ruchową i narządów zmysłów.

Zasoby biblioteczne są zasadniczo zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiając osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Jeśli przyjąć, że działalność zawodowa specjalisty / konsultanta językowego obejmuje wykonywanie zadań związanych z tworzeniem, edycją, tłumaczeniem, udostępnianiem i przesyłaniem tekstów w języku obcym w środowisku cyfrowym (patrz kryterium 1), to niewystarczająca jest obecność wśród literatury nowoczesnych pozycji związanych z zastosowaniem oprogramowania biurowego. Wśród literatury dla kierunku filologia pojawiają się pozycje informatyczne, ale są w dużej części przestarzałe (np. *Word i Excel w biurze* z 1998 czy *Office* 2000). Pozycje z przekładoznawstwa i glottodydaktyki są odpowiadają potrzebom kształtowania umiejętności praktycznych w tych obszarach.

Zasoby biblioteczne obejmują większość piśmiennictwa zalecanego w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów, ale zdarzają się w nich braki w stosunku do zajęć, np. część literatury podstawowej dla zajęć akwizycja języka ("*Introducing Second Language Acquisition*" i "*Understanding Second Language Acquisition*"), literatura uzupełniająca dla zajęć Efektywne metody uczenia się, "*The Grammar of Words*" – pozycja uzupełniająca dla zajęć *Gramatyka opisowa – morfologia*, część literatury podstawowej oraz literatury uzupełniającej do dla zajęć *Historia literatury anglojęzycznej z elementami historii WB i USA* dla II roku ("*The College Anthology of American Literature*" i "*An Outline of American Literature*"), część literatury uzupełniającej dla zajęć *Stylistyka języka angielskiego*, część literatury podstawowej dla zajęć *Specjalistyczny język mediów* ("*Business Communication Today*", "*The Language of News Media*"). Pracownicy obchodzą braki, podając w sylabusach linki do źródeł dostępnych online w formie pliku pdf, co jednak nie w pełni rozwiązuje problem. **Rekomenduje się** uaktualnienie list

zalecanej literatury i realnie wykorzystywanych pozycji oraz przegląd literatury pod kątem jej dostępności z zbiorach bibliotecznych.

Materiały znajdujące się w zbiorach biblioteki są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Biblioteka umożliwiającą dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej. Studenci mają dostęp do Internetowej czytelni ebooków (w tym indywidualne kody dostępu do rozwiązań komercyjnych) i do innych zasobów cyfrowych udostępnionych przez bibliotekę PWSTE. Dostęp do materiałów dydaktycznych w formie cyfrowej studenci mają zapewniony za pośrednictwem platformy MS Teams, a w bibliotece istnieje możliwość wydruku materiałów (drukarka sieciowa). Dobrym rozwiązaniem jest umieszczanie przez niektórych wykładowców tytułów źródeł w sylabusie od razu w postaci linku prowadzącego do opisu danej publikacji w katalogu biblioteki.

Na Uczelni i kierunku prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób niepełnosprawnością.

Okresowe sygnalizowanie problemów związanych z infrastrukturą umożliwiają ankiety studenckie, w których infrastruktura oceniana jest na ogół dobrze. Uczelnia udokumentowała regularne odbywanie się przeglądów infrastruktury dydaktycznej (ostatni z września 2022), których wyniki są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Jednak nie wszystkie rekomendacje płynące z przeglądów zostały zrealizowane, nawet te niewymagające dużych nakładów środków (np. "wskazane byłoby, żeby w salach dydaktycznych wyposażonych w rzutniki i TV przykleić na biurkach wykładowców zaktualizowane instrukcje (...) obsługi tych urządzeń, np. jak pracować z własnym laptopem"). **Rekomenduje się** monitorowanie działań podjętych w związku z wnioskami zespołów dokonujących przeglądów infrastruktury. Według dostarczonej dokumentacji w zespole dokonującym przeglądu zabrakło również przedstawiciela studentów. **Rekomenduje się** zapewnienie udziału przedstawicieli studentów w przeglądach infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. Zapewniony jest udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, w okresowych przeglądach. Uczelnia udokumentowała przykład odejścia od jednej z platform w nauczaniu zdalnym ze względu na jej niezadowalającą funkcjonalność.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie sformułowano.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne oraz zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne, PWSTE w Jarosławiu umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, ale nie w pełnym zakresie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Nie są również w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom. W przeglądach nie uczestniczą studenci.

Podstawą do sformułowania oceny „kryterium spełnione częściowo” są nieprawidłowości dotyczące wyposażenia sal dydaktycznych w sprzęt i oprogramowanie umożliwiające kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem, w szczególności: 1) umiejętności praktycznych związanych z pracą biurową, 2) umiejętności korzystania z oprogramowania CAT odpowiadającego rzeczywistym warunkom pracy współczesnego tłumacza tekstów użytkowych, 3) umiejętności korzystania z nowoczesnych pomocy dydaktycznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Zapewnienie wyposażenia sal dydaktycznych w sprzęt i oprogramowanie umożliwiające kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem, w szczególności umiejętności praktycznych związanych z:
 - a. pracą biurową (dostęp do komputerów z oprogramowaniem biurowym),
 - b. przekładem (dostęp do oprogramowania CAT odpowiadającego rzeczywistym warunkom pracy współczesnego tłumacza tekstów użytkowych w salach dydaktycznych),
 - c. nauczaniem języka (pracownia wyposażona w pomoce dydaktyczne odpowiadające aktualnemu stanowi praktyki w nauczaniu języka obcego).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia posiada grono interesariuszy zewnętrznych współpracujących w zakresie konstruowania programu studiów na ocenianym kierunku, jego realizacji oraz doskonaleniu. Kluczowi interesariusze, w tym pracodawcy, reprezentujący sektor oświaty to właściwe podmioty z uwagi na specjalizację nauczycielską, która jest obecnie wygaszana. W grupie kluczowych podmiotów znajduje się również biuro tłumaczeń, agencja rozwoju regionalnego, firma produkcyjna, regionalne centrum innowacji, które reprezentują rozmaite branże, należące zarówno do sektora usług, jak i produkcji, choć działalność usługowa jest wśród nich przeważająca. Zasięg działalności tych podmiotów jest zróżnicowany, choć zauważyć należy, iż większość tych organizacji prowadzi współpracę międzynarodową, gdzie w komunikacji i dokumentach niezbędne jest posługiwanie się językami obcymi, w tym językiem angielskim będącym przedmiotem studiów. Działalność operacyjna w tym przypadku koncentruje się wokół zadań i czynności wymagających biegłego posługiwania się językiem angielskim, w tym specjalistycznym, umiejętności wykonywania tłumaczeń, tworzenia tekstów oraz korzystania z pogłębionych kompetencji interkulturowych, co zgodne jest z koncepcją kształcenia oraz zakresem kompetencji, w jakie wyposażony jest absolwent ocenianego kierunku. Podczas wizytacji potwierdzono, iż język angielski stanowi w tych podmiotach narzędzie warunkujące ich funkcjonowanie na rynku, zarówno krajowym, jak i międzynarodowym, a pracodawcy wprost zgłaszają duże potrzeby zwiększania zasobów ludzkich o absolwentów studiów filologicznych. Dobór interesariuszy jest zatem zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Co więcej, wszyscy interesariusze, zarówno przedstawiciele oświaty, jak i innych branż jasno artykułują duże zapotrzebowanie na absolwentów przygotowanych do nauczania języka angielskiego jako obcego nie tylko w szkole, ale także na kursach językowych, a także w szczególności na kursach typu „in-company”, co ma szczególne znaczenie w zaspokajaniu potrzeb firm przemysłowych działających w regionie. **Rekomenduje się** zatem podjęcie refleksji dotyczącej kształcenia lektorów języka angielskiego dla potrzeb regionu.

Współpraca z otoczeniem przynosi wymierne efekty. W programie studiów dokonano wielu zmian pod wpływem głosu doradczego instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego zasiadających w Radzie Pracodawców. Najlepszym przykładem będą tu następujące posunięcia: uruchomienie zajęć z podstaw przedsiębiorczości, wprowadzenie zajęć do wyboru z zakresu psychologii w biznesie, poszerzenie o zakres języka specjalistycznego zajęć lektoratu drugiego języka obcego – niemieckiego, aż wreszcie, zrezygnowanie z przygotowywania pracy dyplomowej na rzecz egzaminu dyplomowego oraz zlikwidowanie seminarium dyplomowego, co stanowi najpoważniejszą zmianę w programie kierunku. Ponadto, pracodawcy opiniują i konsultują efekty uczenia się, stosowane metody dydaktyczne, metody weryfikacji efektów uczenia się, co zostało potwierdzone podczas wizytacji.

W ramach kierunku pracodawcy współpracują również w zakresie organizacji i realizacji praktyk dyplomowych na podstawie zawieranych przez Uczelnię umów. Tutaj dobór branż i zakresów działalności zawodowej jest znacznie szerszy, w większości zgodny z generyczną koncepcją kształcenia i odpowiadający wyzwaniom zawodowego rynku pracy „specjalisty językowego”, który stoi w centralnym punkcie zakładanej koncepcji kształcenia. Dobór praktykodawców stanowi przedmiot oceny w kryterium 2 raportu.

Interesariusze potwierdzają, że współpraca Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i ma charakter stały. Interesariusze zasiadają w Radzie Pracodawców dedykowanej ocenianemu kierunkowi, której zadaniem jest m.in. weryfikacja programów studiów pod kątem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, rekomendowanie nowego kierunku rozwoju programu studiów, wsparcie w organizacji praktyk zawodowych i in.

Współpraca Uczelni z otoczeniem przybiera urozmaicone formy – jak już wyżej wspomniano przede wszystkim dotyczy konsultowania i opiniowania elementów programu studiów oraz organizacji praktyk. Współpraca ta jest zacieśniana również w ramach pełnienia przez interesariuszy oraz przez Uczelnię misji społecznej otwartości na środowisko zewnętrzne. W tym zakresie formy współpracy obejmują np. uczelniane warsztaty otwarte dla interesariuszy, wspólny udział w przedsięwzięciach (np. charytatywnych), prowadzenie zajęć dla dzieci w ramach pomocy dla uchodźców z Ukrainy we współpracy z Urzędem Miasta, prace tłumaczeniowe studentów na rzecz Miasta, współorganizację konferencji, prowadzenie zajęć warsztatowych przez interesariuszy. Uczelnia systematycznie analizuje wyniki badań karier absolwentów i uwzględnia je w doskonaleniu i rozwoju programu studiów. Aktywności w ramach współpracy Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, ich zakres i formy, są adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

W warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni w związku z sytuacją pandemii, Uczelnia prawidłowo zapewniała udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Wykorzystywano w tym celu efektywnie metody i narzędzia komunikacji na odległość, co potwierdzają pracodawcy. Aktualnie, dobre praktyki ustalone w wyniku długookresowej współpracy zdalnej są wykorzystywane w kontynuowaniu tej współpracy.

Uczelnia prowadzi regularne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, które obejmują ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, a także skuteczności tej współpracy w aspekcie rozwoju programu studiów. Ocena w tym zakresie prowadzona jest przez Dział Kształcenia PWSTE, nauczycieli akademickich na kierunku filologia, Radę Programową kierunku, jak i przez samych interesariuszy zewnętrznych podczas prowadzonych konsultacji i badań, co potwierdzono podczas wizytacji. Ponadto, dodatkowo, w celu weryfikacji możliwości poszerzenia grona interesariuszy prowadzone są badania możliwości udziału w nowych podmiotów w procesie kształcenia oraz rozwoju programu. Wyniki prowadzonych badań, z udziałem studentów, którzy mają możliwość oceny praktykodawców, wykorzystywane są do rozwoju i doskonalenia współpracy, jak i programu studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
-----	---	---------------------------	--

1.	Przeprowadzenie oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie jej wpływu na koncepcję kształcenia, program studiów i jego realizację.	Przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przeprowadza koordynator ds. relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, nauczyciel akademicki. Ocena obejmuje dobór składu Rady Pracodawców, formy współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów oraz doskonalenie jego realizacji. Oceniane jest również osiąganie efektów uczenia się przez studentów w ramach praktyk. Następnie wnioski przedstawiane są Przewodniczącemu Rady Programowej na kierunku filologia w postaci sprawozdania w terminie do 30 września każdego roku kalendarzowego.	zalecenie zrealizowane
2.	Zapewnienie wpływu na koncepcję kształcenia, program studiów i jego doskonalenie zespołowi pracodawców, których profil działalności jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia na kierunku filologia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy.	Uczelnia zapewnia wpływ interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, na koncepcję kształcenia, program studiów i jego realizację. Profil interesariuszy jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia na prowadzonym kierunku, a także z wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy. Ciałem doradczym zapewniającym regularne konsultacje programowe jest powołana przez Uczelnię Rada Pracodawców dedykowana ocenianemu kierunkowi współpracująca m.in. w zakresie organizacji praktyk zawodowych, realizacji prac etapowych, prowadzenia zajęć, weryfikacji efektów uczenia się i przeprowadzania analizy losów zawodowych absolwentów.	zalecenie zrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Międzynarodowa współpraca w odniesieniu do kierunku filologia opiera się głównie na programie Erasmus+, w ramach którego przyjazdy studentów odbywają się głównie z Turcji, a wyjazdy – do Hiszpanii, Portugalii, Włoch i Grecji. Dobór uczelni umożliwia podjęcie studiów na kierunkach filologicznych w zakresie języka angielskiego.

Prowadzenie zajęć na kierunku filologia w języku angielskim sprzyja umiędzynarodowieniu. Dział Współpracy Międzynarodowej publikuje na stronach internetowych aktualny harmonogram realizacji programu studiów w wersji angielskiej. W pomieszczeniach administracyjnych brak jednak oznaczeń w języku angielskim, co jest istotne w sytuacji, gdy Uczelnia przyjmuje duże grupy studentów zagranicznych i na wymianach międzynarodowych. **Rekomenduje się** zapewnienie uwzględniania potrzeb studentów obcojęzycznych przy przygotowywaniu oznaczeń i materiałów informacyjnych.

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku. Od roku 2019/2020 z możliwości wyjazdu w ramach programu Erasmus+ skorzystało 12 studentów kierunku, natomiast Uczelnia gościła na kierunku 36 studentów zagranicznych. Przed wyjazdem za granicę i po powrocie student wykonuje testy poziomujące w zakresie znajomości języka angielskiego, celem udokumentowania gotowości do wyjazdu i efektów uczenia się osiągniętych za granicą, a w razie zbyt niskiego wyniku, zostaje

skierowany na obowiązkowy kurs językowy online. Również kadra dydaktyczna bierze udział w konferencjach zagranicznych.

Jednocześnie mobilność międzynarodowa studentów realizowana jest tylko częściowo, ponieważ studenci wyjeżdżający muszą po powrocie nadrobić zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne ze względu na obejmowane przez nie zadania tłumaczeniowe. Z kolei studenci przyjeżdżający na wymiany nie mogą w pełni realizować efektów tych zajęć ze względu na nieposługiwanie się językiem polskim. Zespół oceniający stwierdził brak systemowego podejścia do tego problemu, co skutkuje niezapewnieniem równego traktowania studentów w procesie weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Obcokrajowcy studiujący na kierunku uczestniczą w zajęciach z języka polskiego dla obcokrajowców i oczekuje się, że nabiorą kompetencji językowych, które pozwolą na zajęciach z elementami przekładu oceniać ich tak samo jak studentów, których językiem rodzimym jest polski, jednak nie jest prowadzona systematyczna ocena funkcjonowania tego systemu. **Rekomenduje się** wyszczególnienie zajęć, które wymagają wykonywania zadań tłumaczeniowych w parze językowej polski-angielski lub angielski-polski, sformalizowanie polityki w stosunku do studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających odnośnie realizowania możliwości realizowania treści tych zajęć i ich zaliczenia w trakcie wymiany Erasmus+, zapewnienie studentom kompleksowej informacji na ten temat, oraz zaplanowanie działań zapewniających równość traktowania studentów będących i niebędących rodzimymi użytkownikami języka polskiego w trakcie weryfikacji osiągnięcia przez nich efektów uczenia się na tych zajęciach.

Uczelnia udokumentowała prowadzenie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Obejmują one ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów. Ankiety studenckie zawierają pytania o opinię na temat oferty Erasmus+, ale też działań wspierających mobilność studentów i problemów z zaliczeniem punktów ECTS lub efektów uczenia się zdobytych w innej uczelni w kraju lub za granicą. Raport z badań w roku akademickim 2021/2022 („Studencka ankieta oceny programu studiów i jakości kształcenia”) przeprowadzonych na III roku kierunku filologia, są dostępne na stronie internetowej PWSTE i świadczą o dobrej ocenie stwarzanych możliwości.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie sformułowano.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia stwarza warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku filologia zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci na kierunku filologia mają możliwość korzystania z wsparcia Akademickiego Biura Karier. Pracownicy Biura wspierają studentów w rozwijaniu kompetencji społecznych i rozwoju kariery zawodowej. Organizują również szkolenia np. z zakresu prawa pracy czy rozwoju ścieżek kariery czy warsztaty z rozwoju kompetencji interpersonalnych np. radzenia sobie z stresem czy negocjacji. Biuro prezentuje również oferty praktyk oraz staży.

W zakresie realizacji praktyk studenckich, studenci korzystają głównie z wsparcia opiekuna praktyk, który to odpowiada za nadzór i pomoc w ich realizacji. Są to osoby znane studentom, a ich zaangażowanie w cały proces jest wysoko oceniany.

Zgodnie z przedstawionym raportem z badań prowadzonych w zakresie "oceny jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość" dobrze oceniają jakość prowadzonych zajęć prowadzonych na odległość. Studenci w trakcie zajęć korzystają z różnych narzędzi do komunikacji na odległość. Studenci dodatkowo odczuwają wsparcie Uczelni w zakresie rozwiązywania problemów technicznych, które występują w trakcie realizowanych zajęć. Wsparcie to oferowane jest przez Centrum Nauczania Zdalnego.

Studenci filologii mogą również rozwijać swoje zdolności naukowe w ramach funkcjonujących na Uczelni kół naukowych. Jednym z nich jest Koło „Polish your English”, które to działa na rzecz środowiska akademickiego. Organizują oni warsztaty czy wykłady otwarte, a także spotkania tematyczne z native speakerami. Członkom kół oferuje się możliwość dodatkowego rozwoju, w trakcie którego mogą brać udział np. w warsztatach metodycznych prowadzonych przez wykładowców. Studenci mają również możliwość brania udziału w konkursach czy konferencjach, a także mają świadomość, iż w przypadku chęci rozwijania swojej wiedzy w danym obszarze, mogą zgłosić się do wykładowców w celu otrzymania wsparcia. Studenci filologii mogą również rozwijać swoje zainteresowania w zakresie sportowym oraz artystycznym. Mogą oni realizować się w tym zakresie w ramach chóru akademickiego oraz zespołu pieśni i tańca oraz Akademickiego Związku Sportowego, Uczelnia pozostaje jednak otwarta na dalsze rozszerzenie swojego wsparcia w tym zakresie.

Uczelnia wspiera również studentów z różnego rodzajami potrzeb. Studenci z niepełnosprawnościami znajdują się pod opieką pełnomocnika rektora ds. osób niepełnosprawnych. Studenci ci mogą ubiegać się o dostosowanie procesu kształcenia do ich potrzeb. Warty wymienienia oferowanymi formami

wsparcia są przedłużenie czasu trwania egzaminu czy zaliczenia, a także włączenie do egzaminu osób trzecich. Mają oni również możliwość zwiększenia dopuszczalnej liczby nieobecności na zajęciach. Studenci znajdujący się w szczególnej sytuacji losowej, ale także realizujący więcej niż jeden kierunek studiów czy osiągający wybitne wyniki sportowe, pozwala na ubieganie się o Indywidualną organizację studiów, która to pozwala dostosować proces uczenia się do potrzeb odbiorców.

Studenci kierunku filologia mają również zapewniony dostęp do form pomocy materialnej wskazanej w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r., poz. 574, z późn. zm.). Informacje na temat tego wsparcia są przejrzyste i dostępne dla wszystkich zainteresowanych.

Na Uczelni funkcjonuje również formalny system wsparcia, określony w zarządzeniu Rektora nr 11/2019. Osobami właściwymi do rozpatrywania skarg studentów są: Rektor, Prorektorzy, Kanclerz oraz Dyrektorzy Instytutu. Studenci mogą składać swoje sprawy drogą pisemną, za pomocą poczty elektronicznej czy ustnie do protokołu. Ważnym elementem systemu rozwiązywania sporów są również opiekunowie roku, którzy to są wskazywani przez studentów jako osoby pierwszego kontaktu. Studenci potwierdzają skuteczność funkcjonowania systemu.

Uczelnia wspiera również w swoich działaniach funkcjonowanie Samorządu Studenckiego. Samorząd posiada środki niezbędne do swojego funkcjonowania, a także przestrzeń na uczelni, gdzie mogą realizować swoje zadania. Są oni traktowani w sposób partnerski przez władzę uczelni, a ich głos jest istotną częścią dyskusji podejmowanych przy wprowadzanych zmianach. Uczelnia zasięga również opinii Samorządu w sprawach wskazanych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r., poz. 574, z późn. zm.), a także w innych kwestiach nie wskazanych w wspomnianej ustawie. Nie dostarczono jednak, mimo prośby Zespołu, opinii dotyczącej powołania na stanowisko kierownicze osoby, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie. Taką osobą na uczelni jest prorektor ds. studenckich.

Uczelnia pyta również o ich odczucia związane z kadrą wspierającą czy stypendiami oferowanymi na Uczelni. Ocenie podlega również dział obsługi studentów, sekretariat Instytutu, dział praktyk studenckich z Akademickim Biurem Karier oraz Samorząd Studencki.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie sformułowano.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno–Ekonomiczna w Jarosławiu wspiera studentów filologii w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwija i doskonali formy wsparcia.

Studenci mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia w zakresie rozwijania umiejętności zawodowych, które to z uwagi na charakter kierunku, są niezwykle istotne. Uczelnia wspiera również

studentów wybitnych i motywuje ich do jeszcze uzyskiwania jeszcze lepszych efektów. Ponadto mają oni możliwość udziału w konferencjach, konkursach czy mogą publikować wyniki swoich prac. Dodatkowo Uczelnia dba o tworzenie przestrzeni do rozwoju umiejętności artystycznych, sportowych czy organizacyjnych. Ponadto studenci są istotnym elementem rozwijania systemu wsparcia, a także mogą wyrażać swoje opinie na temat tego systemu jak i swoich wykładowców czy obszar administracyjny Uczelni. Uczelnia dba również o możliwość rozwiązywania sytuacji spornych istniejących na Uczelni.

Samorząd jest istotnym partnerem dla Władz Uczelni, które to umożliwiają mu sprawne funkcjonowanie i partycypację w różnych gremiach uczelnianych tj. Uczelnianej Rady Kształcenia. Uczelnia uwzględnia również opinie studentów w różnych sprawach, jednak mimo prośby nie dostarczono Zespołowi opinii dotyczącej powołania na stanowisko kierownicze osoby, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie. Taką osobą na uczelni jest prorektor ds. Studenckich. Jest to jedno z praw Samorządu, wskazane wprost w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r., poz. 574, z późn. zm.).

Podstawą do obniżenia oceny jest:

1. Brak spełnienia ustawowego wymagania uzyskania opinii w sprawie powołania na stanowisko kierownicze osoby, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Uzyskanie opinii Samorządu Studenckiego w zakresie powołania osoby na stanowisko kierownicze, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno–Ekonomiczna w Jarosławiu realizuje kwestie związane z publicznym dostępem do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach przy pomocy swojej strony internetowej, Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) oraz kanałów mediów społecznościowych. Strona internetowa oraz biuletyn informacji publicznej są dostępne na różnych urządzeniach, które korzystają z różnych rodzajów oprogramowania. Strony te są również dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, które to mogą skorzystać z powiększanej czcionki czy zmiany kontrastu prezentowanego tekstu. Jednakże, funkcja powiększania tekstu nie funkcjonuje prawidłowo dla urządzeń korzystających z systemu IOS. **Rekomenduje się** dostosowanie stron internetowych do współpracy ze wszystkimi systemami oprogramowania w zakresie udogodnień oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Na stronie Uczelni kandydaci mogą zapoznać się z zasadami przyjęcia na studia, a także z wymaganymi kwalifikacjami, jak i z ramami czasowymi trwania naborów. W BIP prezentowany jest program studiów, a w tym także efekty uczenia się oraz opis metod nauczania i uczenia się.

Zainteresowani mogą również zapoznać się z warunkami studiowania oraz oferowanego wsparcia w procesie uczenia się. Osoby zainteresowane mogą również zapoznać się z zapisami dotyczącymi systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego. Uczelnia prezentuje proces dyplomowania jednak nie jest on aktualny i studenci przyjęci na pierwszy rok studiów w roku 2022/2023 nie mają możliwości zapoznania się z zasadami dyplomowania, które będą ich obowiązywały w momencie kończenia studiów. Osoby zainteresowane mogą zapoznać się z sylabusami dedykowanymi dla kierunku filologia na specjalnie przygotowanej stronie, jednakże nie są one kompletne np. dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku 2022/2023, zbiór sylabusów obejmuje tylko pierwszy i drugi semestr.

Uczelnia publikuje również na swojej stronie informacje związane z kształceniem z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Osoby zainteresowane mogą zapoznać się z instrukcjami skierowanymi zarówno dla osób prowadzących zajęcia, jak i studentów. Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno–Ekonomiczna publikuje również rekomendacje dla prowadzenia zajęć z wykorzystaniem właśnie takich technik i metod.

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno–Ekonomiczna w Jarosławiu nie prowadzi w ramach wizytowanego kierunku, a także całej uczelni systemu monitorowania aktualności, rzetelności, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Zespół oceniający nie uzyskał dostępu do dowodów potwierdzających istnienia wyżej wskazanego systemu. Znajduje to odzwierciedlenie również w brakach jakie znajdują się na stronie m.in. w zakresie sylabusów czy nie funkcjonujących prawidłowo dostosowania strony dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto uczelnia nie weryfikuje również jakości prezentowanych w ramach publicznego dostępu treści wśród grup interesariuszy m.in. otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie sformułowano.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno–Ekonomiczna w Jarosławiu realizuje zadania związane z publicznym dostępem do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach przy pomocy swojej strony internetowej, biuletynu informacji publicznej oraz kanałów mediów społecznościowych. Treści te są dostępne dla różnych grup interesariuszy, jednak udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami nie funkcjonują na wszystkich rodzajach urządzeń, co ogranicza dostęp do informacji publicznych pewnej grupie odbiorców.

Uczelnia publikuje informacje dotyczące naboru na studia, programu studiów, a w tym także efektów uczenia się oraz prezentują opis nauczania i uczenia się. Upublicznione są również informacje dotyczące systemu wsparcia. Uczelnia publikuje jednocześnie niepełne sylabusy oraz nie publikuje aktualnych zasad dyplomowania dla wszystkich lat studiów. Osoby zainteresowane mogą również

zapoznać się z informacjami związanymi z kształceniem z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość, jakie funkcjonują na Uczelni.

Uczelnia nie prowadzi w ramach wizytowanego kierunku, a także całej Uczelni systemu monitorowania aktualności, rzetelności, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców.

Podstawą obniżenia oceny jest:

1. Publikacja niepełnych informacji o programie studiów w zakresie sylabusów oraz zasad dyplomowania.
2. Brak systemu monitorowania aktualności, rzetelności, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

1. Uzupełnienie brakujących informacji dotyczących zasad dyplomowania oraz sylabusów.
2. Wdrożenie systemu monitorowania aktualności, rzetelności, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Uczelni funkcjonuje formalnie przyjęty system zapewniania jakości kształcenia. Za proces dydaktyczny, jego organizację i przebieg odpowiada dla kierunku filologia dyrektor Instytutu Humanistycznego wraz z zespołem odpowiednich nauczycieli akademickich z zakładu naukowego właściwego dla kierunku, w tym wypadku – filologii. W ramach systemu zapewniania jakości dla kierunku funkcjonuje Instytutowy Zespół do spraw Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia, Rada Programowa Kierunku Studiów oraz komisje, które funkcjonują dla oceny wybranych zagadnień jakościowych np. oceny prac dyplomowych. Kompetencje i zakresy odpowiedzialności poszczególnych ciał zostały określone, praktyka pokazuje jednak, że nie do końca są one jasno rozgraniczone i efektywne. Uwidocznia się to np. w odniesieniu do praktycznego monitorowania jakości procesu dyplomowania, a także w rolach przypisanych Radzie Programowej Kierunku. Nie prowadzi ona procesu przygotowania nowego programu studiów lub zmian w istniejącym, a tylko zleca jego przeprowadzenie zespołowi odpowiedniego zakładu naukowego. Mnoży to procesy i rozdrabnia odpowiedzialność. Jest ostatecznie zupełnie нефunkcjonalne i nieefektywne.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów jest dokonywane w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte i opublikowane zasady.

Przyjęcie na studia odbywa się także w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, które są przyjmowane uchwałą senatu. Działanie systemu zapewniania jakości kształcenia i monitorowanie programu w tym względzie zawodzi, gdyż przyjęte zasady rekrutacji

i oczekiwania wobec kandydatów są odmienne od wymagań stawianych przyjętym na studia (np. w odniesieniu do zajęć *gramatyka praktyczna*, kandydat ma wg zasad rekrutacji legitymować się poziomem biegłości językowej B1, kryterium wejścia dla uczestnika zajęć w pierwszym semestrze studiów to B2).

Do zadań Rady Programowej Kierunku należy ocena zgodności efektów uczenia się sformułowanymi dla zajęć i grup zajęć efektami uczenia się dla kierunku oraz potrzebami rynku pracy; zgodności treści programowych z efektami uczenia się; poprawności szacowania nakładu pracy mierzonego punktami ECTS; doboru form zajęć; organizacji i przebiegu praktyk zawodowych na kierunku.

W raporcie po wizytacji Polskiej Komisji Akredytacyjnej w roku 2020 zespół oceniający rekomendował uściślenie i uzupełnienie zadań Rady Programowej Kierunku o obszar związany z refleksją nad doborem metod weryfikacji efektów uczenia się, doborem metod odpowiednich do zakładanych efektów uczenia się. Zdiagnozowane w kryteriach 1-3 niedoskonałości wskazują, że rekomendacja ta była trafna, a jej zignorowanie (Rada nie została zobligowana do monitorowania tego obszaru) skutkują dalszymi nieprawidłowościami.

W Uczelni prowadzony jest monitoring losów zawodowych absolwentów. Jest to jednak źródło wiedzy o niewielkim zakresie, trudne przez to w operacjonalizacji dla kierunku studiów, co za tym idzie orientacja w losach zawodowych absolwentów i powiązanie uzyskanych tą drogą danych ze zmianami programowymi jest niewielkie i często nietrafne.

Ocena i monitoring w odniesieniu do osiągania efektów uczenia się odbywa się poprzez: monitoring jakości prac dyplomowych i procesu dyplomowania (w odniesieniu do realizowanych jeszcze programów studiów, które kończą się przygotowaniem i obroną pracy dyplomowej); monitorowaniem przebiegu egzaminów dyplomowych; ewaluacji zajęć przez studentów oraz informacji pochodzących od studentów na temat satysfakcji ze studiowania na kierunku, warunków studiowania i oferowanego wsparcia w procesie uczenia się; informacji od nauczycieli akademickich oraz reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego.

Udział studentów, nauczycieli akademickich oraz reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie monitorowania jakości kształcenia zapewniony jest częściowo przez udział ich reprezentantów w odpowiednich gremiach odpowiedzialnych za politykę jakości. Studenci biorą udział w ewaluacji zajęć i części bada o charakterze projakościowym, ich udział jest w tym procesie znikomy, a niewielka zwrotność ankiet ewaluacji zajęć nie pozwala na uzyskanie pełnego obrazu i odpowiednich dla monitorowania jakości procesu kształcenia danych. Nauczyciele akademicy mimo możliwości wypowiedzania się na temat ich oceny jakości koncepcji i programu studiów nie mają skutecznej możliwości wpływu, co uwidoczni się np. w dostrzeganej niskiej retencji, która nie jest powiązana np. z tym, że zajęcia ćwiczeniowe, warsztatowe czy laboratoryjne są na pierwszych semestrach studiów prowadzone w ponad 30-osobowych grupach. Mimo dostrzegania problemu nie podejmuje się skutecznych działań zaradczych.

Wnioski z oceny programu studiów są co prawda wykorzystywane do prowadzenia zmian programowych, ale mają charakter punktowy i chaotyczny. Jak wskazano w kryteriach 1-3 sposób ich wprowadzania powoduje, że Uczelnia nie ma pełnego i spójnego obrazu trafności przyjętej koncepcji, która jest niestabilna, zmienia się nieustannie, ale reaktywnie i punktowo. Uzyskiwane dane z procesów polityki jakości (np. dane dotyczące jakości prac dyplomowych i procesu dyplomowania) nie skutkują działaniami naprawczymi (np. pomimo stwierdzenia niskiego poziomu językowego prac dyplomowych nie wprowadzono żadnych działań o charakterze wsparcia). Wskazane w toku kontroli

procesu dyplomowania przez Zespół Oceniający uchybienia, niekonsekwencje w stosowaniu przyjętych w Uczelni procedur normujących proces dyplomowania wskazują, że narzędzia samokontroli na poziomie kierunku nie działają - zarówno w stosunku do realizowanych programów kończących się przygotowaniem pracy dyplomowej, jak i jeśli nie zostaną naprawione nie będą odpowiednio skuteczne wobec programu zakładającego w miejsce przygotowania pracy złożenie egzaminu dyplomowego, którego ostateczny kształt i przebieg dla realizowanego programu nie został jeszcze ustalony.

Wobec powyższego, a także wskazanych w kryteriach 1-3 nieprawidłowości zdiagnozowanych co do koncepcji kształcenia, efektów uczenia się, treści programowych, przyjętych metod kształcenia i metod weryfikacji ich osiągania, koncepcji i realizacji praktyk zawodowych i procesu dyplomowania, należy stwierdzić, że przyjęty w uczelni system zapewniania jakości kształcenia nie został w pełni wdrożony dla kierunku filologia, a wprowadzane zmiany nie zawsze przyczyniają się do poprawy stanu zastanego.

Jakość kształcenia podlega stałej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przeprowadzana wizytacja ma miejsce w związku z wydaniem w roku 2020 przez Prezydium PKA uchwały o ocenie pozytywnej o mocy obowiązywania skróconej do dwóch lat. Zdiagnozowane w poszczególnych kryteriach nieprawidłowości wskazują, że mimo podjęcia działań naprawczych i prób zastosowania się do zaleceń sformułowanych poprzednio, a także, pośrednio, do zaleceń, które pojawiły się w uchwale po wizytacji PKA w roku 2014, nadal nie skutkują wdrożeniem pełnego i skutecznego systemu jakości kształcenia w odniesieniu do kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.	Uczelnia nie podjęła skutecznych działań dla pełnego i efektywnego wdrożenia uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, który implikowałby wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji. Uczelnia podjęła częściowe działania organizacyjne, powołała odpowiednie zespoły, przygotowała narzędzia polityki jakości. Ich wdrożenie na kierunku jest jednak niewystarczające, a skuteczność podejmowanych prac niedostateczna.	Zalecenie niezrealizowane

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

W PWSTE w Jarosławiu został formalnie przyjęty system, który pozwala na projektowanie, zatwierdzanie i wprowadzanie zmian w programach studiów, zostały też przyjęte zasady oceny programu studiów oparte o wyniki analiz wiarygodnych danych i informacji, w tym z udziałem interesariuszy wewnętrznych oraz reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego. Dla kierunku filologia nie zostały jednak w pełni wdrożone mechanizmy polityki jakości, które dawałyby rękojmię stałego i skutecznego monitorowania jakości kształcenia, zalecane zmiany odnośnie programu studiów nie zawsze wprowadzane są odpowiednio i nie zawsze skutkują poprawą jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku filologia podlega stałej cyklicznej zewnętrznej ocenie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Zalecenia z tych ocen nie w pełni i nie zawsze odpowiednio są realizowane w odniesieniu do kierunku filologia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak.

Zalecenia

Brak.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej**Profil praktyczny****Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się****Standard jakości kształcenia 1.1**

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**Standard jakości kształcenia 2.1**

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy

i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl